

TORSDAG 19 OKTOBER. NR 42/2017

Hemgruppen bygger relationer inåt och utåt

Sidan 10

Påven talar ut i ny bok

Sidan 6

Tomas Sjödin hittar sin plats i Helsingfors

Sidan 12



Motvillig musiker

Sidan 2

Närpes paket förstördes i byråkratin

Adressmiss dirigerade paket till kyrkans underleverantör Basware.

Andra kunder har avtal om returer, men inte kyrkan. Ansvarsfrågan är öppen och musikutrustningen borta.

SIDAN 5



Med Himlaliv vill de säga att du duger

Sidan 8

Fixar du denna månads kryss?

Sidan 14



Björn Vikström om de orubbliga livsvillkoren

Sidan 19

Hur behandlar jag barnen rättvist?

Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Det som inte sägs, men finns



IALL tysthet har en djupt rotad luthersk församlingsmedlem brevväxlat i flera år med den ortodoxa biskopen för Helsingfors. Avsändaren, Maj-Britt Palmgren, har ventilerat sina trosfrågor – och många gånger också sin stora besvikelse över den

kyrka hon själv tillhör, sin kluvenhet inför den nyligen firade reformatorn Martin Luther, sin längtan efter det vackra, som inte pratas sönder utan upplevs i liturgi och handling. I dagarna utkom samtalen i en vacker liten bok, Himlafestens tid – brev till fader Ambrosius. Där kan också andra ta del av den inre resa hon gör. Och nej, storyn gick inte som förväntat: Palmgren konverterar inte, trots att hon fördjupar sig i den ortodoxa kyrkans lära med goda handledare som medvandrar. Hon väljer att stanna i den kyrka där hon vuxit upp och själv arbetat många år som sakkunnig på hög nivå.

VARFÖR ÄR det här intressant? Dels är den "vilda" utgivningen av en privat korrespondens mellan två individer från två olika kyrkor oredigerad och inte ett ens tillrättatlagd. Den röjer det som vanligen inte sägs högt, men i och med den privata karaktären är det också uppenbart att det inte handlar om att svartmåla eller föra en offentlig kampanj. En annan sak som tydligt slår emot är den andliga utsvulvenhet brevskrivaren känner i sin egen kyrka, den som hon trots allt stannar i. Det finns dimensioner hon saknar.

ATT DE andliga uttrycken är mycket rikare i dofter, synintryck och färger i den ortodoxa kyrkan har sin historiska förklaring. Femhundra år av reformation och självpåtag avskalande går inte att backa i en handvändning. Däremot finns det intressanta teman i brevväxlingen där brevskrivarna ocensurerat berättar om andliga uppenbarelser och förgrundsgestalter som i den prydliga lutherska tappningen oftast kategoriseras som udda med snudd på farliga. En sådan är till exempel den självutnämnda grekiska profeten Vassula Rydén, som säger sig få meddelanden från Jesus och gudsmödrarna Maria. De funderingar brevskrivaren delar med sig om henne är sådant som vanligtvis inte dyker upp i den teologiska allmändiskussionen.

Varför? Det färdiga svaret – och i många fall helt befogade och i den kristna traditionen rotade – är att det gäller att vara försiktig med profetior och syner. De ska prövas noga, sägs det i Bibeln. Men försiktigheten kan också göra att många håller tyst om alla andliga funderingar av rädsla för att stämplas som svärmare eller heretiker. Det är lätt hänt att all kristen mystik åker ut i kylan.

Om lutherska församlingsledare vill ha en inblick i vad deras medlemmar också kan fundera på är boken här en hälsosam påminnelse om ett utanförskap som inte botten i utskrivningsklassikern "den betyder ingenting för mig längre".

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

"Det är lätt hänt att all kristen mystik åker ut i kylan."

PROFILEN: NANNA ROSENGÅRD

"Jag levde i ett laglöst land där de svaga utnyttjade de svagare."

Vi kan ta ett större ansvar

Musiker, missionär och doktor i judaistik är tre titlar som beskriver Nanna Rosengård. Hon är nybliven kantor i Närpes församling, hon var på plats i Grekland då flyktingtillströmningen över Medelhavet var som störst, och hon har en särskild plats i hjärtat för människo-handelsoffer.

TEXT OCH FOTO: JOHANNA GRANLUND

Nanna Rosengård kallar sig själv en motvillig musiker. Hon tillträdde som tfkantor i Närpes församling den 1 september. Bakom sig har hon ett kortare kantorsvikariat i Kristinestads svenska församling. Trots att Rosengård har sysslat med musik under en stor del av livet har det aldrig varit hennes strävan att göra musiken till ett levebröd.

– Egentligen tycker jag att jag inte riktigt har vad som krävs. Jag tror det är pappren som spökar, att man ska ha formell kompetens, vilket jag inte har. Ändå hamnar jag på något vis alltid i musiken.

Som nybliven kantor konstaterar hon att hennes vision och målsättning är att betjäna församlingen.

Judaistik ger bakgrunden

Spolar vi snart åtta år bakåt i tiden möter vi inte en musiker utan i stället en nybliven doktor i judaistik. Beslutet att studera judaistik grundade sig delvis på en allmän känsla av att vara ledd till teologiska fakulteten, och delvis på ett möte med en judisk familj som väckte Rosengårds intresse för judisk eskatologi och mystik när hon arbetade som volontär i Israel.

– Genom judaistiken fick jag studera det sammanhang som Nya Testamentet skrevs i. Jag tycker att det judiska perspektivet är otroligt fundamentalt för

vår bibeltolkning. Vi behöver se på vår tro i ljuset av judendomen eftersom Jesus kom som ett svar på specifikt judiska frågor, säger hon.

Ett exempel som Rosengård lyfter fram, även om hon vet att det kan vara kontroversiellt, är himmel och helvete.

– I en del kristna samfund talar man väldigt mycket om himmel och helvete, men jag tycker vi borde fråga oss om det faktiskt var något som Jesus fokuserade på. Det är trots allt ingen central fråga i judendomen. Vad menade Jesus när han talade om himmelriket – var det livet efter döden, eller var det en andlig verklighet som vi kan ta del av här och nu? När vi säger att Jesus är frälsningen, varför pratar vi som att den verkliga frälsningen kommer först efter döden?

Tror på de små sammanhangen

Veckan efter att hon hade doktorerat uppfyllde Rosengård en barndomsdröm genom att åka ut som missionär. Först arbetade hon några år med ett universitetsprogram för induktivt bibelstudium i Sydafrika. Därefter landade hon i Aten i Grekland. Där ägnade hon sig åt socialt arbete bland flyktingar och prostituerade. Hon var på plats i Grekland då den så kallade "flyktingkrisen" var som mest aktuell.

– Det vi kallade en kris i Finland var



en droppe i havet i Grekland, säger hon. Sydeuropa befinner sig i en orättvis sats gentemot Finland. Vi skulle ha alla möjligheter att ta ett större ansvar för de flyktingar som söker sig till Europa.

Rosengård önskar att den allmänna attityden skulle vara "ja, vi vill hjälpa", i stället för den nuvarande "nej, vi kan inte", som hon menar är en lögn och ett uttryck för vår benägenhet att försöka bli av med allt som rubbar våra vanor. Samtidigt behöver vi fundera på vilket sätt att hjälpa som är bäst.

– Många av de som kommer har en annorlunda livssyn än vår och då är det klart att det uppstår problem. Till exempel jämställdhetsfrågor kan vara svåra. Det ska vi inte skygga för.

När Rosengård kom hem från Grek-

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör

May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors

Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten

Norrmalmsgatan 21 A,
68600 Jakobstad

tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson

tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
(tjänstledig)

Johan Sandberg

(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Nicklas Storbjörk

tfn 040 831 6545
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Emelie Wikblad

tfn 040 831 6836

Webbredaktör:

webbred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho

tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab

Bank: Danske Bank

IBAN: FI34 80001301 158540

BIC: DABAFIHH

Paradbild: Ulrika Hansson

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**.

Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:

Erika Rönngård

tfn 040 831 6614,

annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:

Färg 2,05 €/spmm

Svart-vit 1,65 €/spmm

+ **Moms 24%**

Radannonser:

4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:

1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.

För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:

fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,

tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,

tfn (06) 347 0608,

eller 0500 924 528,

fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:

Finland & Norden 65 €

Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275



land fick hon jobb som socialhandledare på asylmottagningscentralen i Kristinestad. Hon ser små sammanhang och aktiva kontaktnät som de bästa sätten att förebygga problem och att dela finländska värderingar med nyanlända.

– I Kristinestad har det här fungerat väldigt bra. Vi ska göra allt för att undvika att det bildas ghetton. Tredje sektorn är en viktig nyckel. Marthaföreningar, församlingar, medborgarinstitutet samt många privatpersoner har engagerat sig och tagit ett stort ansvar för de nyanlända.

Prostituerad hjälpte i tvivlet

Bland flyktingarna och de prostituerade i Aten såg hon många svåra livsöden.

– Tiden i Grekland var ytterst utma-

NANNA ROSENGÅRD vurmar särskilt för människorhandelsoffer.

Under tiden som socialhandledare på asylmottagningscentralen i Kristinestad hade hon just offer för människohandel på sitt ansvarsområde.

– Jag kände för min tro för att uttrycka det mildt. Jag ställdes inför det klassiska teodicéproblemet. Visst hade jag mött lidande också tidigare, men där var lidandet nöjande på ett helt annat sätt.

Hon såg hur den ekonomiska krisen ledde till en ständig överlevnadskamp för grekerna. Hon såg rasismen mot flyktingarna och hon såg kommersen som pågick dygnet runt i bordellkvarteren.

– Jag kände att jag levde i ett laglöst land där de svaga utnyttjade de svagare, säger Rosengård. Min fråga blev: Jesus, var är du i allt det här?

Nanna Rosengård blev allt mer osäker på Gud. Då grep en nigeriansk prostituerad in.

– Det är lite ironiskt att just hon hjälpte mig. Hon var verkligen en av ”dessa mi-

na minsta”, men hon tog helt och hållet ansvar för mig. Det är något man sällan ser i vår individcentrerade del av världen. Här ska vi klara oss själva – men ibland faller man så djupt att man inte längre klarar sig själv.

I den situationen bad Rosengård inte längre. Då sade den prostituerade kvinnan att de tillsammans skulle be för ett specifikt problem i en månad.

– Först ville jag inte, men tänkte ändå att det är min enda utväg. Så vi ringde till varandra och bad varje dag. Efter tio dagar kände jag hur situationen började vända.

Därifrån har det sakta men säkert gått uppåt, även om Nanna Rosengård konstaterar att hon fortfarande dras med sviterna efter den tunga tiden av tvivel.

NANNA ROSENGÅRD

ÅLDER: 39 ÅR.

FAMILJ: GIFT MED EN IRANIER, HAR EN TVÅÅRIG SON SOM HETER BENJAMIN.

BOR: I DAGSMARK I KRISTINESTAD, DÄR HON OCKSÅ HAR VUXIT UPP.

GILLAR: TRÄDGÅRDSSKÖTSEL, ÄVEN OM HON INTE HAR MYCKET TID ÖVER FÖR FRITIDSAKTIVITETER.

Vikströms valhandlingar inlämnade

ÄRKEBISKOPSVÄL. För en vecka sedan blev biskop **Björn Vikström** formellt en kandidat i ärkebiskopsvalet – då inlämnade hans valmansförening nämligen valhandlingarna till Åbo ärkestift.

För valmansföreningens stiftelseurkund krävs samtycke av kandidaten plus minst 30 personer som har rösträtt i valet. Kandidatno-

mineringen i ärkebiskopsvalet inleddes 25.9 och avslutas 27.11 klockan 15. Utöver Björn Vikström har hittills också **Heli Inkinen** (f. 1957) nominerats som kandidat i ärkebiskopsvalet.

Ärkebiskopsvalets första valomgång hålls torsdagen den 8 februari 2018. Om ingen av kandidaterna får minst hälften av de avgivna rösterna hålls en an-

dra valomgång torsdagen den 1 mars mellan de två kandidater som har fått flest röster.

Inför den första valomgången ordnas tre valpaneler: i Åbo, Björneborg och Helsingfors. Information om var och exakt tidpunkt meddelas senare på ärkestiftets webbplats.

Rösträtt i ärkebiskops-



valet ärkestiftets präster och lektorer, och lekmanalektorer som utsetts av församlingarna. Utöver dessa har också alla kyrkomötesombud och medlemmar i stiftsfullmäktigena, domkapiteln och kyrkostyrelsen rösträtt. Sammanlagt blir det 1 525 röstberättigade.

Fredrik Kass till Kyrkans central

UTNÄMNING. Pastor **Fredrik Kass** har anställts som sakkunnig för ungdomsarbete vid Kyrkans central för det svenska arbetet. Till hans arbetsuppgifter hör att stöda och utveckla det kyrkliga ungdomsarbetet, scoutingen och arbetet bland unga vuxna i samarbete med församlingar, ungdomsorganisationer och idrottsrörelsen. Kass börjar sitt nya jobb



den 6 november. Han kommer från Petrus församling, där han jobbat som församlingspastor sedan år 2009.



FÖRSAMLINGARNA I Borgå stift får nu ansöka om stöd för utvecklingsprojekt som kan röra allt från ungdomsarbete till diakonin eller gudstjänsten. FOTON:ARKIVBILDER

Utvecklar församlingsarbetet

STÖDER. Förebyggande projekt ska främja kvalitetsarbete i församlingarna i Svenskfinland. Domkapitlet satsar på proaktivt arbete i församlingarna, mentorer för nya kyrkoherdar och nya former för biskopsvisitationerna.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON, EMELIE WIKBLAD

Fram till sista oktober i år har församlingarna i Borgå stift chans att ansöka om stöd för skraddarsydda projekt för att utveckla sitt arbete.

– Vi vill utveckla vårt stöd till församlingarna, säger biskop Björn Vikström.

Det är domkapitlets uppgift att reagera på bekymmer som uppkommer i församlingarna. Tanken är nu att parallellt satsa på förebyggande arbete i samarbete med Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA).

– Vi vill utgå från församlingens konkreta behov. Eventuellt kan några församlingar samarbeta, men det handlar inte om en kurs som några anställda deltar i. Man kunde säga att församlingen i

”Vi vill utgå från församlingens konkreta behov.”
Björn Vikström

fråga har äganderätt till processen som genomförs med stiftssekreterarna och de sakkunniga på KCSA som resurs.

Många finska stift har redan jobbat på det här sättet. Under kyrkoherdekonferensen som hölls i september i Karis hade biskopen bjudit in Kati Pirttimaa som är stiftssekreterare i Esbo domkapitel. Esbos modell är lite annorlunda, med tolv färdigt planerade projekt, både kortare och längre, som församlingarna fått beställa.

– Det är ett annat sätt vi kan pröva om det här inte tar skruv, säger Vikström.

På konferensen delade även kyrkoherdar erfarenheter från egna projekt, inom till exempel sociala medier och frivilligverksamhet. Vikström hoppas de konkreta exemplen från det egna stiftet gett inspiration.

– Jag hoppas att några församlingar hoppar på och vi kan göra pilotprojekt nästa år.

Alla slags områden i församlingen kan komma på fråga, till exempel ungdomsarbete, kommunikation inom församlingen, gudstjänsten eller diakoni. Men processen måste få ta tid.

– Från det att man börjar spåna på vad man vill göra tills det att man kommer i mål tänker vi oss att det kan ta ett par

år. Omkring tre till fem samlingar i året kunde vara lämpligt.

Så det är inte aktuellt med mindre projekt, på såg någon månad eller så?

– Det är inte uteslutet, men då körs det antagligen utanför personalutbildningen och i så fall kan man komma överens om saken med en stiftssekreterare.

De projekt som förverkligas år 2018 väljs ut bland de ansökningar som är inlämnade senast 31.10.2017.

Mentorn är bollplank och stöd

Ett annat utvecklingsområde som prioriteras av domkapitlet just nu gäller rekrytering av och mentorskap för kyrkoherdar.

– Det handlar om hur vi bättre ska kunna stöda våra kyrkoherdar. Vi vill också uppmuntra präster att söka kyrkoherdetjänster. Att bli kyrkoherde för en församling är ett stort steg, säger Björn Vikström.

Domkapitlet har gått in för att intervjua alla som söker en kyrkoherdetjänst.

– Det är lätt att vi i Borgå stift tänker att vi redan känner alla. Men vi har kommit till att intervjun kan vara till nytta både för församlingen och för den

som söker ett jobb. Då får man en bild både av vad som förutsätts av en kyrkoherde och av vilka utvecklingsbehov man själv har. I sista hand är det församlingen som väljer kyrkoherde, direkt eller indirekt, men vi ser gärna att valet är grundligt förberett.

Från och med i år förutsätts också alla nya kyrkoherdar ha en mentor.

– Det är en ny rutin. Vi sammankopplar nya kyrkoherdar med erfarna kyrkoherdar. De kan fungera som bollplank och kan vid behov kontaktas regelbundet. Det kan ofta kännas ensamt att vara kyrkoherde, i synnerhet i en liten församling, och vi vill inte att våra herdar lämnas vind för våg.

Gemensam planering av visitation

Domkapitlet har också utvecklat biskopsvisitationerna.

– I slutet av året ska vi utvärdera, då har vi genomfört några av de här visitationerna enligt det nya systemet.

En stor förändring är att biskopen gör ett förhållningsbesök ett halvår före en visitation.

– Besöket hjälper oss att veta vad vi ska fokusera på, så vi inte behöver öds-la tid på formaliteter.

VIGSEL BESLUTSFATTANDE

Biskopar: Bevara vigselrätten

Biskopsmötet förmedlar den färskna utredningen om kyrkans vigselrätt vidare till beslutsfattarna i kyrkomötet. I sitt följebrev framhåller biskoparna att kyrkan har skäl att behålla vigselrätten, eftersom den stöder kyrkans identitet och har starkt stöd bland finländarna.

Biskoparna vill att kyrkomötet tar utredningen i beaktande och utvärderar dess slutsatser, till exempel i behandlingen av det aktuella ombudsinitiativet om att utvidga kyrkans äktenskapssyn. De framhåller ändå vikten av att värna om kyrkans enhet i diskussionerna.

JUBILEUM EKUMENIK

Ekumeniska rådet firade 100 år

Ekumeniska rådet i Finland firade på söndagen 100 år av strävan efter gemenskap mellan kyrkor.

– Det har behövts och behövs fortsättningsvis mycket tålmod, noggrant lyssnande och vilja att känna igen den andres sätt att tro, sade rådets ordförande, ärkebiskop Kari Mäkinen, i sin predikan under festgudstjänsten i Helsingfors domkyrka.

Biskop Irja Askola konstaterade i sitt tal att det största hindret för ekumenik kan vara att man helt enkelt inte kommit på tanken att samarbeta med andra kyrkor.

Låt ditt arv gå vidare.

Gör ett testamente fyllt av hopp.

Kontakta gärna vår jurist om du har frågor om testamenten.

Tarja Larmasuo, vicehäradshövding
tarja.larmasuo@finskamissionssallskapet.fi

020 7127 204



finskamissionssallskapet.fi/testamente

Vad hände med Närpes paket?

AVTALSFADÄS. En redan betald försändelse av musikutrustning avsedd för Närpes församling har förstörts då leveransen gått till faktureringsadressen.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Patric Sjölander, ledare för ungdomsarbetet i Närpes församling har polisanmält företaget Basware i ett försök att få den beställda utrustningen eller dess värde på 389 euro ersatt.

– Jag och mina kollegor i församlingen kan inte på några grunder godta att vår betalda utrustning skall förstöras. På paketet stod det att läsa Närpes församling enligt kvittoadressen. Mottagaren hade på en minut kunnat hitta församlingens kontaktuppgifter och sen kunnat kontakta oss så hade vi ombesörjt frakten hit. Nu påstår man att man bara förstört varorna, skriver Sjölander i polisanmälan.

Anne Saloniemi på Kyrkans servicecentral Kipa är inkopplad i fallet och har försökt ta reda på var paketet är.

– Basware har meddelat att de förstört paketet, säger hon. Det är inget vi längre kan göra åt saken. Församlingarna gör klokt i vara noga med att uppe rätt leveransadress.

I slutet av augusti beställde Sjölander diverse musikutrustning för 389 euro till församlingen från en leverantör i Tyskland. När församlingens förskotts betalning registrerats sändes leveransen iväg. Ett mänskligt misstag gjorde att leveransadressen blev samma som faktureringsadressen.

Det oaktat stod Basware/Närpes församling tydligt som mottagare på försändelsen.

Systemet fungerar så att församlingarna som alla är anslutna till Kipa sänder fakturorna till Basware. Basware låter skanna dem och överför dem i elektroniskt format till Kipa som centralt sköter bokföring och löneräkningen för församlingarna och kyrkan.

Förstört inom några dagar

Via sin inloggning hos leverantören ser Sjölander att paketet levererades måndagen den 25 september. När han på onsdag förmiddag upptäckte att paketet inte var på plats började höra efter det. På Basware har det kvitterats ut av en namngiven person som han inte lyckats få tag i.

Här tar spåren efter paketet slut. En dag senare får han kontakt med Baswares kundtjänst. Där slår man ut händerna och säger att man inget kan göra för att återfinna det. Paketet har sänts till en adress som endast tar emot fakturor som ska skannas. När Sjölan-



MOTTAGARENS NAMN framgår tydligt även om adressen är fel.

der frågar efter kontaktuppgifter till företaget som sköter skanningen får han svaret att han inte kan vara i kontakt med dem. Kundtjänsten hänvisar till Kipa eller leverantören för ersättning.

– Jag vill gärna veta på vilket sätt paketet är förstört. Det är märkligt att redan betalt material för närmare 400 eu-

ro förstörts hos Baswares samarbetspartner, som man inte ens får specificerat vem det är, säger församlingens ekonomichef **Kjell Storgeust** som också kopplats in i fallet.

Storgeust har också varit i kontakt med både Basware och Saloniemi på Kipa. Och han har fått samma besked

som Sjölander: paketet är förstört.

Anne Saloniemi säger att hon försökt spåra paketet.

– En vecka efter att försändelsen anlät till Basware tog församlingen kontakt med mig, säger Saloniemi. Från Basware fick jag beskedet att det är förstört. Det gör Basware med alla feladresserade försändelser som kommer till faktureringsadressen.

Efter att han utrett saken bekräftar kommunikationschef **Jukka Jänönen** på Basware att deras skanningscentral instruerats att förstöra alla specialleveranser. Som specialleveranser räknas allt som inte är räkningar som ska skannas. Oavsett om det är kontanter, kreditkort, originalavtal eller annat som är värdefullt för mottagaren.

”Avtalet tillåter förstörelsen”

Basware har inga enskilda avtal med församlingarna utan endast med Kipa. Enligt Jänönen agerar Basware helt i enlighet med avtalet med Kipa. Därför ser Baswares jurister inga problem med lagligheten i att de förstör postförsändelser som inte är avsedda för dem.

Men hur paketet som innehöll mikrofonstativ, notställ och kablar förstörts och hur det dokumenterats får vi inte veta nu. På grund av semester har Jänönen inte i skrivande stund fått tag på Baswares kontaktperson inom skanningsföretaget.

Basware erbjuder en tjänst för retur av specialleveranser mot ersättning, men Kipa har valt bort den. Enligt Jänönen är det en tjänst som alla Baswares kunder avtalat om, utom Kipa.

Saloniemi bekräftar att Kipa diskuterat med Basware om att de mot ersättning skulle returnera specialleveranserna.

– Basware vill göra faktureringsavtal om tjänsten med Kipa, inte med våra församlingsskunder. Det betyder att vi i vår tur måste anställa en person som sköter faktureringen av returförsändelserna, säger hon.

Hur ofta församlingarnas försändelser förstörts kan varken Jänönen eller Saloniemi svara på. När Kyrkpressen ringer Jänönen är det första gången han hör talas om att så skett.

– Vad jag vet sker det inte särskilt ofta att försändelser förstörts, säger Saloniemi. Enligt den uppgift jag fått från Basware får de aldrig försändelser avsedda för sina företagskunder. Men det sker ibland med försändelser till församlingar.

Enligt Jänönen kommer det så pass många försändelser till Basware att man inte kan förutsätta att de anställda ska kunna sortera dem innan de kvitterar dem som emottagna.



HELSINGFORS BOKMÄSSA

Välkommen på kyrkkaffe till monter 6M58!

Vårt program på Södergran- och Tottiscenen 26-29.10:

Samtal och intervjuer med Tomas Sjödin, Cecilia Forsén, Jolin Slotte, Ylva Perera, Maryelle Steffansson, Sofia Jern, Lucas Snellman, Björn Vikström, Ann-Luise Bertell, Caterina Stenius och Gerd Snellman.

Söndag 29.10 kl. 10.30 litterär gudstjänst med Yvonne Terlinden och Sixten Ekstrand.

Programmet i sin helhet på evl.fi/bokmassan

EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND⁺

Kvinnor har berikat hans liv

BOKAKTUELL. Påve Franciskus har gjort sig känd för att vara ovanligt frispråkig. Men det kom ändå som en liten överraskning för Dominique Wolton när påven svarade jakande till ett gemensamt bokprojekt. I boken pratar påven oväntat öppenligt om dagsaktuella frågor.

TEXT: JOHAN TOLLGERDT

I boken talar påven om sin relation till och sin syn på kvinnor. Han tackar Gud för att han redan som barn upptäckte den unika och enorma kraft som kvinnor besitter.

– Att vara omgiven av kvinnor och umgås med dem har berikat mitt liv, säger påven i boken.

Han anser att kvinnor bör få större plats i vårt mansdominerade samhälle. Både i politiken och inom företagsvärlden.

– Kvinnor ska inte gömmas i hemmen, säger han.

– Både farmor och mormor var inte bara förvärvsarbetande, utan de hade även ett stort kurage, berättar påven vidare i boken.

Han tillägger att det är viktigt för varje man att verkligen lyssna på vad kvinnor har att säga.

– Kvinnor har en annorlunda syn på världen och deras åsikter bör vara viktiga för män.

Han manar också kvinnorna till kamp.

– När män struntar i att respektera kvinnor, måste kvinnorna själva ta sin plats och bli tuffare, uppmanar han.

I boken berättar påven också om en kvinna som gav honom insikter i politiken. Hon stod till vänster och föll offer under diktaturen i Argentina.

Flickvänner

Flera andra uppgifter i boken överraskar. Påven erkänner exempelvis att han själv haft flickvänner i sin ungdom.

– Men han ger inga detaljer och man vet inte om det rörde sig om förhållanden och hur långt de i så fall gick, berättar författaren Dominique Wolton som är författare och en respekterad forskare vid CNRS, Frankrikes statliga forskarcentrum.

Kanske är det lite synd att påven inte vill berätta mer om kärlek. Som läsare undrar man förstås om han kan ha varit förälskad.

– Fast det hade varit att gå för långt i hans privatliv. Så de frågorna ville jag inte ställa, säger Wolton som själv inte är katolik utan säger sig vara konfessionslös.

Även om Franciskus får ses som



FRANCISKUS HAR varit påve för den katolska kyrkan sedan 2013. Innan det var han ärkebiskop av Buenos Aires i Argentina. FOTO: BELLA NAJA

”liberal” i sin kvinnosyn försvarar han dock vissa katolska traditioner. Prästernas celibatvång står han för. Och han är också emot samkönade äktenskap.

– Det gäller att inte storma fram med förändringar inom katolska kyrkan. Påven vet mycket väl att han har motståndare, säger Dominique Wolton som just nu får

acceptera att han är en eftertraktad man. Medier från alla världens hörn köar för att få en intervju med författaren. Så pass uppmärksammad är boken.

Motsätter sig tiggeriförbud

Tiggeri är en annan fråga som berör påve Franciskus starkt. Han kan inte förstå att man på sina håll

i Skandinavien diskuterar förbud av tiggeri.

– Tiggeri är ett jobb som alla andra. Hittar en person ingen annan utväg än att tigga, beror det ofta på att han eller hon utnyttjats av andra, säger påven i boken.

Migrant- och flyktingfrågan berör också påven.

– Påven uttrycker sitt stöd för de

utslagna och han beundrar länder som Finland och Sverige som tagit emot många migranter, berättar Wolton.

Tiggeriet eller migration är ändå inte de frågor som ligger påven allra närmast hjärtat. Det är i stället frågan om världsfreden och hur man ska lyckas bevara den. Och enligt påven är pengar det största hotet mot freden.

– Vapenindustrin har blivit för mäktig, liksom företag som sysslar med börsspekulationer, anser han.

I boken uttrycker påven också besvikelse över sitt besök i Lund förra hösten. Han kände bristande entusiasm från besökarna i Sverige.

– Han tycker det är synd att katoliker och protestanter står varandra så nära, men samtidigt så långt borta, säger Wolton.

Innan boken gick i tryck fick påven läsa den.

– Han hade inte en enda invändning mot innehållet. Det är ett gott betyg för påven, som därmed slår ett slag för yttrandefriheten, säger Wolton.

FRANCISKUS

• **Jorge Mario Bergoglio** föddes den 17 december 1936 i Buenos Aires, Argentina.

• **Han arbetade** först som kemisk tekniker och nattklubbsvakt innan han påbörjade sin prästutbildning och inträdde i Jesuitorden. Jorge Mario Bergoglio prästvigdes 1969.

• **Sedan 2013** är han katolska kyrkans 266:e påve, biskop av Rom och Vatikanstatens statschef.

• **Just nu** är påven aktuell i boken: ”Påven Franciskus, möten och samtal med Dominique Wolton”. Dominique Wolton är en respekterad fransk forskare och författare.



DOMINIQUE WOLTON träffade påven Franciskus sammanlagt fjorton gånger under arbetet med boken.

EKUMENIK ANSVARSVECKA

Ansvarsvecka med fokus på kvinnor

Ansvarsveckan är kyrkornas och många kristna organisationers årliga kampanj för fred och mänskliga rättigheter. Den hålls i år 22–29 oktober.

I år lyfter Ekumeniska ansvarsveckan för första gången särskilt upp flickors och kvinnors rättigheter. Anledningen är att kvinnor och flickor fortfarande utsätts för diskriminering och våld på grund av sin könstillhörighet. Många förhindras att fatta beslut om sitt liv och sin framtid.

Kvinnors och flickors möjligheter att göra sig hörda är särskilt begränsade i fattiga förhållanden och konflikttrubbade områden. Men i många länder har kvinnornas röster börjat höras allt tydligare.

– De afrikanska kyrkornas arbete har förbättrat kvinnors ställning och på-

verkat kulturella och religiösa mönster, berättar **Mari-Anna Auvinen**, generalsekreterare för Ekumeniska Rådet i Finland.

– Kvinnor har synliggjort negativa företeelser. De kvinnliga teologerna har stöttat varandra och talat med en enad, stark röst. Afrikansk kvinnoteo-

logi vill göra alla delaktiga i kvinnors livssituation. När kvinnor behandlas rättvist ger det tillväxtutrymme för alla. Jämlikhet är bra för båda könen, framhåller Auvinen.

För många kvinnor ur invandrarfamiljer är det fortfarande svårt att göra sig gällande i Finland.

– Det gör ont att veta att många kvinnor och flickor fortfarande blir ut-
anför samhället. Varje flicka och kvinna som blir marginaliserad innebär också att vårt välfärdssamhälle och demokratin naggas i kanten, säger **Ujuni** som är en somalisk-född finländska.

Gospelmusiker invaderar Åland

GOSPEL. Nästa veckas lördag blir det gospelfest på Åland då sex gospelkörer från både Finland och Sverige slår ihop sig till en masskör. Anders Hallbäck ser fram emot en glädjefylld kväll.

TEXT: JOHAN MYRSKOG

– Jag har ju varit på en del gospelfestivaler både i Sverige och i Österbotten och för en tid sedan slog det mig att vi ju kunde ha en festival på Åland också. Då jag fick höra att en tjej i kören tänkte i samma banor beslöt vi oss för att prova på, säger Anders Hallbäck som är huvudarrangör för Åland gospel.

Festivalen, eller festen som Hallbäck kallar den, ordnas för andra året på Åland.

– Om festen växer i storlek så kan vi kanske börja kalla den för festival, säger han med ett skratt.

Ifjol sjöng tre körer tillsammans och i år är det hela sex körer som kommer att uppträda i kongress- och kulturcentret Alandica i Mariehamn. Totalt blir det cirka 100 gospelsångare som uppträder.

– Förutom Good News kören som jag själv leder kommer det att komma två körer från Sverige, 2TheLord och Gudskelov, samt två körer från Finland, Mrs. Big-hill Singers och His Master's Noise. Den sista kören heter Jomala Joy och består av femte- och sjätteklassare, speciellt de tycker att det är väldigt spännande att vara med på ett så här stort evenemang.

Roligt att knyta kontakter
Anders Hallbäck har lett Good news i nästan femton år och ser fram emot att få sjunga tillsammans med andra körer.

– Det är roligt då det kommer folk från fastlandet. Vi har ju inte sjungit tillsammans förut så det ska också bli roligt att knyta nya kon-



JOMALA JOY på den övre bilden är en av de sex körer som medverkar på gospelfesten. Den nedre bilden är från fjolårets tillställning.

takter både till Finland och Sverige.

Ifjol var det cirka 250 personer i publiken under gospelkonserten som hölls i St. Göranskyrkan i Mariehamn. Anders Hallbäck hoppas att ännu fler ska hitta till evenemanget i år.

”Det var inte helt fullt i fjol men jag hoppas att vi ska kunna fylla alla platser i bänkarna i år.”

Anders Hallbäck

– Publiken var väldigt blandad förra året. Det dök upp både frikyrkliga och sådana som aldrig går i kyrkan, och de gillar förstås musiken av helt olika anledningar, vilket var väldigt roligt. Det var inte helt fullt i fjol men jag hoppas att vi

ska kunna fylla alla platser i bänkarna i år.

Om framtiden kommer att föra med sig ännu fler gospelfester på Åland vet Anders Hallbäck inte ännu.

– Ingen aning faktiskt. Vi hoppas ju att det ska bli som ringar på vattnet som sprider sig. Vi får se vart det leder i framtiden.

Ålands gospelfest hålls den 28 oktober kl 18.30 i Alandica i Mariehamn.

VÅGA FRÅGA

Rättvisa mellan barnen



■ **MARIA SUND-GREN-LILLQVIST** är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarförfrågor om familj och relationer.

I en familj med många barn är det naturligt att föräldrarnas uppmärksamhet inte kan fördelas hundra procent rättvist på barnen. Hur ska man hantera de känslor av orättvisa som uppstår?

VI FÖRÄLDRAR pratar ibland om vikten av rättvisa mellan barnen. Ändå är det en omöjlighet att fördela tiden mellan barnen helt rättvist. Alla barn, och vuxna med, kan uppleva att saker och ting är orättvisa. Det är en sanning att livet inte är rättvist. Ändå behöver vi sträva efter att vara rättvisa gentemot barnen. Vi behöver diskutera med våra barn om deras känslor av orättvisa. Vi behöver fråga dem vad det är som de tycker att är orättvist, samtidigt också fråga vad de

önskar. Det betyder inte att barn kan eller behöver få allt vad de önskar, men det borde alltid vara möjligt för barn att uttrycka sina önskemål.

Vi behöver sträva efter att försöka ge varje barn tid. Då tänker jag inte på kvalitetstid, för jag tror inte det finns kvalitetstid. Det finns bara tid eller avsaknad av tid. Jag tror att vi behöver prata med våra barn, varje dag. Inte ha ett förhör vid matbordet, utan vi behöver bara vistas i hemmet, utan schemalagda aktiviteter. Jag tycker att de bästa diskussionerna kan födas ur det kravlösa. Att utföra hushållsarbete, titta på TV tillsammans, spela ett spel eller ha en kvällsstund tillsammans med barnet, där dagen som varit eller vad som helst ur livet får ventileras.

Lars H Gustafsson, pensionerad barnläkare och författare, pratar om betydelsen av en kvällsstund med vart och ett av barnen. Han har åtta barn, om jag minns rätt, och han satt hos vart och ett av barnen varje kväll för att fundera över dagen som varit. Han påtalar vikten av enskild tid med varje barn.

”Jag tror inte det finns kvalitetstid. Det finns bara tid eller avsaknad av tid.”

Barn är ju väldigt olika till personlighet och temperament. En del barn upplever kanske att allt är orättvist och att allt är speciellt orättvist gentemot dem. Sedan finns det barn som kanske inte upplever orättvisor så starkt. Som föräldrar bör vi erkänna att det kan bli orättvist i en familj, även om tanken inte varit att det ska bli det.

BARN SOM har ett tidskrävande fritidsintresse kräver ofta också mycket tid av föräldrarna. Föräldrar blir kanske tvungna att skjutsa barnet till och från aktiviteten och tillbringa mycket tid med barnet. Följden av det blir ju att det blir mindre tid över till de övriga barnen. Vi behöver förklara för barnet med den tidskrävande aktiviteten att nu kan vi inte tillbringa all vår fritid tillsammans med hen, utan att syskonen också behöver få tid. Ibland kan föräldrar kompensera tidsbortfallet med materiella saker. Vi köper oss helt enkelt ur bristen på umgänge. Tyvärr går det aldrig att ersätta tid med saker. Det är enklare att vara rättvis med materiella saker än med tidsanvändningen.

Jag tror att barn upplever det orättvist att ett barn får mycket tid medan hen inte får lika mycket tid. Då får vi erkänna att så är fallet, och att vi kan göra något åt det, det förutsätter att vi är villiga att inse hur vi handlar och agerar som föräldrar. Vi föräldrar behöver ha mod att erkänna att vi gjort fel, även om vi velat väl. Vi behöver alltid sträva efter att försöka ändra oss. Helst tillsammans med hela familjen fundera över tidsanvändningen. Vad fungerar bra, och vad behöver vi ändra på? Vad kan hela familjen göra samtidigt? Det kan vara väldigt svårt att få hela familjen med på en aktivitet, särskilt om det är stor ålderskillnad mellan barnen och även spretigt beträffande intressen. Då får det kanske bli ett sällskapsspel eller en skogspromenad, det är något som alla kan göra. Inte varje dag, men då och då!

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Det var så mycket lättare att prata om slakten

Jag har skrivit tre böcker och gett intervjuer om dem alla. Den första handlade om ätstörningar och föräldraskap. Den var lätt att tala om, för jag visste precis vad jag skulle säga.



Jag hade koll på fakta, och jag hade koll på min personliga erfarenhet, och fe-len rättade jag till. Den andra boken handlade om mammor i min släkt. Det var lätt att ge intervjuer om den: jag berättade anekdoter, helt enkelt. Ibland öste jag på för myck-

et, men åtminstone blev intervjuerna underhållande. Sen skrev jag en bok om att vara kristen. (Det var här problemen började.) Med stigande fasa hörde jag mig själv svamla fram in-nerliga meningar som fyll-des till brädden av klyschor om Gud. Allt det som i min

kammare, medan jag filade på meningarna, kändes som glänsande pärlor verkade nu som någon sorts osmakligt tingeltangel. Jag tog till metaforer: som att måla en tavla! Som ett resereportage! Gud som en solvarm vägg! För han verkade fly undan

mina ord medan jag talade om honom, denna Gud som jag ägnat ett helt yrkesliv åt att få andra människor att berätta något viktigt om. Det har varit hälsosamt för mig. Förlåt alla ni som jag någonsin intervjuat! Jag visste inte hur svårt det är att tala om något så öm-

tåligt som tro. Det jag säger måste vara större än alla mina anekdoter eller metaforer. Allt mer inser jag hur svårt det är att säga något alls. Jag bara tittar vädjande på den som intervjuar mig. Gud, säger min blick. Fattar du hur jag menar?

ANDAKT. Programmakarna bakom tv-programmet Himlaliv vill förmedla: Du är inte ensam. I slutet av oktober börjar en ny säsong där viktiga livsval, smärtsamma upplevelser och ovanliga vägar till lycka är några teman.

Att förmedla kärnan i en berättelse

TEXT OCH FOTO: **ULRIKA HANSSON**

Andaktsprogrammet *Himlaliv* har mött tv-tittarna sedan 2009. Den 23 oktober börjar en ny säsong av programmet, som bygger på ett samarbete mellan kyrkan och Svenska Yle.

De personer som medverkar har redaktörerna antingen fått tips om eller ideat fram själva.

– Jag går mycket på intuition. Vad har den här personen som den kan dela med sig av och som andra kan identifiera sig med? Jag vill hitta så breda beröringspunkter som möjligt, säger tv-redaktör **Nina Granvik-Wallgren**.

– Ofta finns det någon spännande berättelse vi fått tips om, säger **Lucas Snellman** som är ansvarig redaktör. Det är då som det grundliga och långsiktiga arbetet tar vid. De är båda eniga om att ett program som *Himlaliv* måste utgå från respekt och tillit, att personen som intervjuas ska få känna sig trygg och kunna skriva under det som slutligen sänds.

– Jag brukar säga att det inte går att göra bort sig i *Himlaliv*. Vi klipper och editerar på ett sådant sätt att det in-

te är möjligt. Dessutom tittar jag och den som intervjuats igenom programmet i ett sådant skede att det går att göra ändringar, säger Nina Granvik-Wallgren.

En del känner sig osäkra inför att ställa upp.

– En majoritet säger: ”Inte har jag egentligen något att berätta. Andra i *Himlaliv*-programmen har så mycket att säga.” Då brukar jag upprepade gånger säga: Jag tar ansvar för den biten, det är editerat, lita på mig!

Hantverket

Nina Granvik-Wallgren träffar programmetts huvudperson flera gånger och pratar i många timmar innan det är dags för den huvudsakliga intervjun, som den här säsongen ägt rum i Strömsös lokaler i Vasa.

– Utöver det följer jag och en fotograf med personen ett par dagar i hans eller hennes egen miljö.

Ett avsnitt av *Himlaliv* består av mycket mer än prat. Ibland kan en paus, en bild eller musik berätta mer än det sagda.

– Vi talar med känslospråk. Hur kan jag bygga upp det osagda med bilder och

musik för att utveckla känslan hos tittaren? Hur kan jag berätta mycket med små medel? Vad är berörande? exemplifierar Granvik-Wallgren.

Till exempel i ett program om mar-drömmar funderade Granvik-Wallgren mycket över bilderna.

– I BUU-klubbens förråd hittade jag en skiva som kunde snurra runt. På den ställde jag en glasvas fylld med vatten. Kameramannen fick filma när jag tryckte ut färg ur olika tuber så att de blandades i vattnet.

Hon påpekar att hon har 28 minuter och 30 sekunder på sig att förmedla kärnan i det som en människa berättar. Hon klipper en första version själv, som sedan finslipas av proffs-editorer.

– Programmet blir till vid klippbordet. Det kan vara smärtsamt att klippa bort goda berättelser och fina tankar. Ibland är jag tvungen att gå ut och andas, komma in och säga till mig själv att behålla redaktörsrollen.

Nina Granvik-Wallgren, som jobbar vid Yle i Helsingfors, gör åtta program per år. Resten av programmen görs av **Hanna Klingenberg**, stationerad i Vasa.

Hur ser tron ut?

När det gäller tittarstatistik hör *Himlaliv* till topp fem av Yle Fems egenhändigt producerade program.

– Ifjol hade vi i genomsnitt 30 000 tittare per program, men vissa avsnitt har gett toppar på över 60 000 tittare. Vi har också många finskspråkiga tittare, säger Lucas Snellman.

– Det här är ett av de få program



LUCAS SNELLMAN och Nina Granvik-Wallgren kollar in ett av säsongens program av *Himlaliv*.

som får göras med eftertanke. Jag vågar nästan säga att programmet är det enda just nu som har en ”du är inte ensam-mentalitet”, speciellt efter att de finska programmen *Inhimillinen tekijä* och *Seitsemäs taivas* inte sänds längre, säger Granvik-Wallgren.

De anser båda att det uttryckligen är möjligheten att stanna upp, reflektera och känslan av att bli berörd av existentiella frågor som gör *Himlaliv* till ett andaktsprogram.

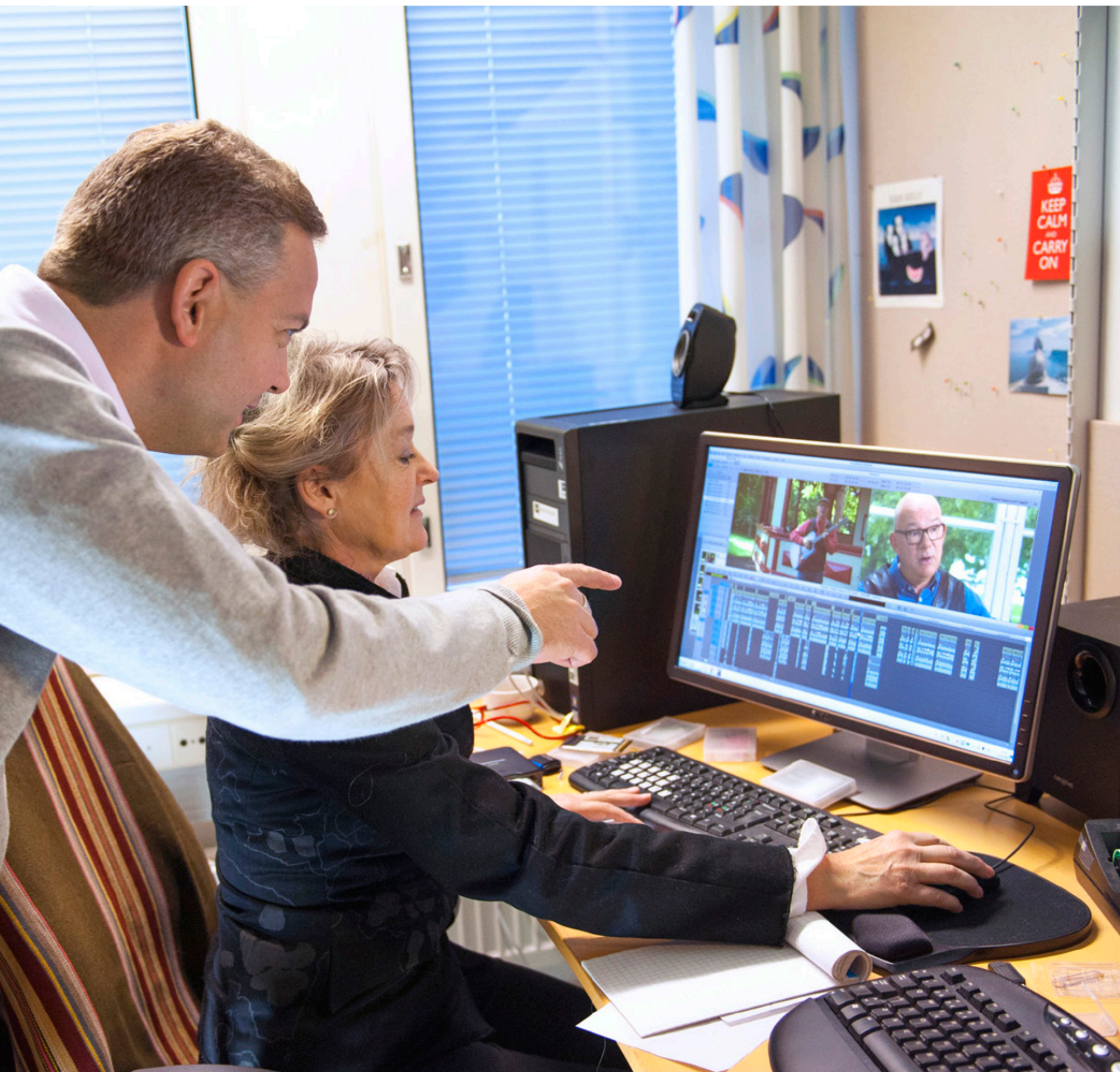
– Jag gör inte ett förkunnelseprogram, men däremot ett andaktsprogram: Hur ser tron ut i den här människans liv? Hur är den förankrad? säger Granvik-Wallgren.

– Alla som är med hör till en kristen kyrka. Det har varit flest lutheraner, men ändå en bred blandning. Det viktiga är grundtonen i berättelsen. Det är en vanlig kristen som predikar genom sitt liv, konstaterar Snellman.

Han exemplifierar med andaktspro-

”Jag går mycket på intuition. Vad har den här personen som den kan dela med sig av och som andra kan identifiera sig med?”

Nina Granvik-Wallgren



HIMLALIV I KORTHET

• **Den nya** säsongen med femton avsnitt börjar 23.10 och sänds på måndagar kl. 18.30 i Yle Fem. Avsnitten hittas också på Arenan.

• **I den nya** säsongen finns namn som Johan Fagerudd, Birgitta Udd, Gerd Snellman, Matte Fontell, Mats Aspvik, Lina Teir, Roger Rönnberg med flera.

• **Beställare** är Svenska Yle. Programmet görs som ett samarbete mellan kyrkan och Yle Fem, på samma sätt som tv-sända gudstjänster.

• **Antalet tittare** är i genomsnitt 30 000 per program.

• **Teamet bakom** programmet består av fyra personer: ansvarig redaktör Lucas Snellman, producent Stefan Jansson och redaktörerna Nina Granvik-Wallgren och Hanna Klingenberg.

gram på radio där responsen när Gud eller Jesus inte nämnts ändå kunnat vara: "Det här var ett gudstilltal till mig" – medan en andakt som fyllt de traditionella kriterierna i stället upplevts som föreläsningsaktig.

Unga är en utmaning

En målgrupp som är svår att nå är unga som inte ser på vanlig tv.

– Därför är vi måna om att Himlalive ska ligga länge på Arenan, säger Snellman.

De flesta intervjuade är över fyrtio år, vilket kanske också sällar bort en del yngre tittare.

– Det är knepigt att intervjua unga människor, att hitta samma livserfarenhet, självdistans och avgörande livsval som hos äldre. Jag skulle heller aldrig göra ett program om depression med en tjuugoåring. Man börjar så lätt leva sin diagnos, säger Granvik-Wallgren.

Däremot har unga tittare kommit in i bilden då de sett på Himlalive i undervisningen i religion eller livsåskådning, eller fastnat för ett tema som de delat på sociala medier.

– Visst är det fascinerande att vissa program genererar över 10 000 visningar på Arenan och där får ett evigt liv, säger Snellman.

Tydlighet är en av målsättningarna för programmet.

– Det är en utmaning att inte pressa in för många olika teman i samma program utan våga välja bort och fokusera på det som är kvar, säger Snellman.

– Tydlighet har vi också satsat på genom mer informativ grafik i den nya säsongen, säger Granvik-Wallgren.

Som osynlig redaktör nås Nina Granvik-Wallgren inte av så mycket direktrespons. Det verkar däremot de som medverkat göra. Hon är mån om att vara i kontakt med de medverkande efteråt för att höra vad de

fått för reaktioner.

– Hundra procent av dem som varit med är helt hänfödda över att främmande människor stannar dem på gatan och tackar dem, säger Granvik-Wallgren.

I den nya säsongen tas många teman upp: en tuff uppväxt, livet efter prostatacancer, hur det är att gå från att vara pionjär inom Nokia till att bli tyghandlare, att vara mor till en drogberoende son, att vara kristen skådespelare och mycket mer.

– Jag tror att Himlalive fyller ett tomrum. Ett verkligt tomrum som handlar om mänsklighet, som handlar om generositet och om identifikation som, när den är som bäst, gör att människor känner sig mindre ensamma: "Du är okej som du är", i motsats till skam för att vi inte är perfekta. Jag tycker att de flesta av våra program förmedlar hopp, avslutar Nina Granvik-Wallgren.

KRISTEN GEMENSKAP. Bönegrupp, cellgrupp, bibelgrupp, hemgrupp – kristna smågrupper har många namn och finns världen över. De är ett sätt att leva som församling.

Hemgrupp – vad är det?

TEXT OCH FOTO: EMELIE WIKBLAD

VAD?

Det handlar om en grupp människor – vanligen mellan tre och åtta personer, men det kan vara så många som 30 – som vill dela gemenskap och komma djupare i sin tro. Den mindre gemenskapen är ett annat forum än en gudstjänst. Den är en plats där människan kan bli sedd och hörd, hennes behov kan bli mötta; gruppmedlemmarna kan be för och uppmuntra varandra. Smågrupperna finns i olika former i kyrkor runt om i världen – från amerikanska megakyrkor till koreanska väckelserörelser.

– De riktiga hjältarna i de kyrkor som når en miljon medlemmar är ledarna i de små cellgrupperna, som ser människor och bjuder in dem till sitt hem, säger församlingsspastor **Benjamin Sandell**, som har som en av sina arbetsuppgifter att uppmuntra och vägleda dem som leder hemgrupperna i Petrus församling.

VARFÖR?

Församlingens gemenskap har biblisk grund. Till exempel i Efesierbrevet står det om församlingen som en kropp, där alla delar har sin uppgift. Det finns också stöd för att samlas i mindre grupper där gemenskapen kan växa sig djupare. Jesus kallade tolv lärjungar; Paulus besökte hushåll på sina resor och i de här små gemenskaperna kom människor till tro.

FÖR VEM?

– Vem som helst. Vi behöver alla gemenskap. Jesus mål var att komma och skapa en ny familj, Guds folk, säger Benjamin Sandell.

Det är ganska vanligt att det ordnas

grupper för studerande, för unga vuxna, barnfamiljer eller pensionärer. Men Sandell har också goda erfarenheter av att samlas och dela erfarenheter över generationsgränserna – det kan efterlikna verklig familjegemenskap.

– Till exempel är det fint för barnen att se den typen av trosliv. De ser att tro inte handlar om att sitta på seminarium, utan ett liv i goda relationer.

För någon som är osäker på sin tro och inte riktigt vet vem den är i Guds ögon kan smågruppen bli den plats där man vågar börjat berätta om sitt liv och kan få andlig vägledning.

HUR?

En hemgrupp kan börja väldigt enkelt: Någon får idén, bjuder in några kompisar, man hittar en kväll eller annan tid i veckan som fungerar för alla och bestämmer att det är då man samlas.

– Som Jesus säger: ”Där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem.” Och det tar inte slut för att det kommer en fjärde. Det är lätt att komma igång på det sättet, säger Benjamin Sandell.

Det finns ett värde bara i att träffas. I vår tid är ensamhet ett problem, för någon kan det vara stort att bli välkommen in i en sådan här grupp.

– Samtidigt kan det vara bra att fundera: Vad vi vill med vår grupp? Nu när vi har den här relationen: Hur hjälper vi varandra att bli mer lika Jesus, hur hjälper vi varandra att se dem som ännu inte har blivit välkomnade in i Guds gemenskap? frågar Sandell.

Ett enkelt sätt att börja är att utgå från bilden av en triangel, som symboliserar relationerna uppåt, inåt och utåt. Hitta ett sätt att möta Gud, det kan till exempel vara genom bibelläsning eller bön. Hitta sätt att växa i gemenskapen, dela egna berättelser om vandrigen med Jesus.

Relationen utåt kan vara svårast. Hur kan det i praktiken se ut att älska vår nästa? Det kan vara att bjuda in grannen som verkar ensam, eller att plocka upp skräp på gården.

– Om vi är aktiva tillsammans kan det som känns svårt med mission plötsligt bli ett äventyr med Gud. När vi är öppna för att vi kan möta någon som Gud vill möta, genom en enkel kärlekshandling, säger Benjamin Sandell.

VAR?

Många församlingar har någon som fungerar som koordinator för smågruppsverksamheten. Det går bra att ta kontakt och fråga efter vilka möjligheter som finns.

Benjamin Sandells förhoppning är en välkomnande församling, där människor kan få en personlig inbjudan till en gemenskap, någon som säger ”jag vill ha dig i mitt liv”.

– Jag hoppas det är en sak som vi i alla församlingar skulle bli bättre på. Att vi är beredda att välkomna nya människor inte bara till våra aktiviteter utan också i vår egna liv.

BENJAMINS TIPS

- **Välj din** gemenskap och satsa där.
- **Försök inte** göra allt på en gång. Det är ett liv att leva, inte en kväll i veckan.
- **Dela en måltid** – det gjorde också Jesus.
- **Välkomna och** visa gästfrihet.
- **Berätta era** vittnesbörd.
- **Led själv** eller stöd någon i deras ledarskap.



Gemenskap

BENGT LASSUS är pensionerad kyrkoherde.

Hur ser din hemgrupp ut?

– Vi är tre par som samlas varannan eller var tredje vecka och cirkulerar mellan de tre hemmen. Vi börjar med en måltid, det är alltid ett trevligt sätt att idka gemenskap. Sedan delar vi nyheter och det som hänt sen senast. Tillsammans läser de en text ur en bok med bibelreflektioner. Var och en får dela sina funderingar och frågor kring texten.

– Till slut har vi en bönestund. Alla får nämna sina böneämnen och tackämnen och så ber vi för dem. Några brukar be högt. Och sedan avslutar vi med Herrens välsignelse.

Vad betyder den här gemenskapen för dig?

– Det betyder en hel del att ha en nära och tät gemenskap där man kan vara öppen om det som man funderar på och det som hänt i ens eget liv. Också svårigheter och problem kan man ta upp. Alla vet ju att man inte för vidare det som talas i gruppen.

Hemgruppen inspirerar och ger kraft till andra uppgifter i församlingen. Bengt Las-



FÖRSAMLINGEN KAN
också finnas kring
någons köksbord.



som ger kraft att gå ut till människor

sus och hans fru är till exempel engagerade i församlingens besöksverksamhet, de vill uppmuntra människor att besöka ensamma och gamla.

– Så gruppen har också betydelse för att vi har energi och ork att vara med i andra grejer.

Har smågruppsgemenskaper spelat olika roller i olika skeden av ditt liv?

– Under studietiden hade vi en grupp med studerande. Nog skulle jag säga att den hade ungefär samma betydelse – att man möts och delar gemenskap. Och det inspirerar en i ens kristna tro. Det är klart att när man var studerande var det lite annan problematik än nu när man är äldre och har barn och barnbarn; kanske var böneämnen lite annorlunda när man var ung.

KAJSA SJÖBERG OCH OSCAR SUNDMAN

är studerande och aktiva i Studentmissionen.

Varför har ni startat en hemgrupp för studerande?

– Jag tror att det speciellt för studerande är

viktigt att hitta den här kristna gemenskapen där man får dela sin tro och växa, säger Kajsa Sjöberg.

Studentmissionen i Helsingfors har tidigare haft små cellgrupper för studerande. I höst startade en hemgrupp som Sjöberg och Sundman leder. Den är ett komplement till de stora veckosamlingarna.

– Det ska finnas båda delarna, den större gemenskapen där man får ha roligt och får bra undervisning och lovsång men också den här stunden av att få vara tillsammans och kanske gå djupare på vissa frågor, säger Oscar Sundman.

I en liten cellgrupp kan gemenskapen bli stark, men det gör det också svårt för nya att komma med. En större hemgrupp har lättare för att ta emot nya medlemmar, den kan göra steget ut lättare och ha en mer missionerande roll, tror Sjöberg och Sundman.

– Vi vill också kunna utmana: Hej, tänk om vi skulle göra något praktiskt, göra en missionell grej? säger Sundman.

Hemgruppsdeltagarna uppmuntras att

följa en bibelläsningplan.

– Hela resan börjar inifrån, i vardagen, när man varje dag tar upp Bibeln och läser Guds ord. Hemgruppen är bara ett forum där vi hjälper varandra att ännu ta några steg vidare, säger Sundman.

Vad är viktigt att tänka på som ledare för en hemgrupp?

– Vi kan inte i oss själva göra så mycket. Vi kan bara skapa utrymme för Gud att få tala till de här människorna, säger Sjöberg. När Jesus ledde så tjänade han. Vi försöker tjäna dem som är i vår grupp, be för dem, utmana dem och hjälpa dem hitta sin potential.

– Vi försöker satsa helhjärtat som ledare, vi vill visa att vi bryr oss om den här gruppen. Jag och Kajsa turas om att förbereda en liten andakt eller tanke utifrån vad vi har läst i bibelläsningplanen, säger Sundman. Det här är lika nytt för oss som ledare, det känns skönt att gå tillsammans på den här resan. Vi får med gruppen forma vad vi vill göra.

Hur uppmuntrar ni människor att vara delaktiga?

– Jag tror att det börjar med att man själv som ledare vågar vara sårbar, inte är alltför ledande utan mer tjänande, säger Oscar Sundman.

– Och inte låtsas att man har allting på klart, säger Sjöberg. Jag tror det är jätteviktigt att man ber för varandra.

Kan någon som inte är så säker på det här med tro hitta sin plats i en hemgrupp?

– Jag tror det är precis rätta stället, säger Kajsa Sjöberg. I en liten grupp har man mycket lättare att berätta vad man kämpar med och vad man kanske inte tycker att man får ihop med sin bild av Gud.

– Vi kommer alla från olika bakgrund. När femton personer kommer samman finns det femton olika åsikter. Det tror jag är en styrka. Kommer någon ny med, som är trevande i sin tro, finns det tusen möjligheter att fundera, säger Sundman. Men det är väldigt utmanande också, man ska inte sära någon bara för att man argumenterar för en sak, vi måste älska varandra i de här situationerna.

PRESENTATION

Botanisera
i mustiga
uttryck

Svenska
litteratur-
sällskapet
har i höst
gett ut
en tegel-
stenstjock
samling
finlands-
svenska
ordspråk



och talesätt. Det är ytterst underhållande att bläddra i *Många krokare i långdansen* och hitta både bekanta och obekanta uttryck. Många av uttrycken präglas av både humor och en förmåga att formulera saker mitt i prick – kanske helt enkelt därför att de bästa uttrycken varit de som levt vidare genom aktiv användning. En extra dimension ger de förklaringar som ibland finns infogade bredvid en del av uttrycken, till exempel "Sakta skrida de saliga fram" som förklaras med följande ord: "Uttryck för missnöje med långsamma åtgärder av en person man inte direkt kan kritisera". Förklaringarna härstammar liksom uttrycken från det material som samlats in av Svenska litteratursällskapet, och det betyder att inte alla uttryck som ter sig svårbegripliga förklaras.

Innehållet i boken är det inget fel på, men formatet lämnar en del övrigt att önska. Det är uppenbart att *Många krokare i långdansen* har potential att bli en bok att ofta plocka fram och bläddra i, men den mjuka pärmen inger inget hopp om att boken ska hålla för långvarigt bruk. Dessutom saknar jag, väl medveten om vad det skulle ha gjort för bokens omfång, ett register. Vill man nöjesbläddra relativt planlöst fungerar kapitlens rubriker bra som vägvisare, men vill man hitta ett specifikt uttryck är kapitlens rubriker inte tillräckligt exakta.

ERIKA RÖNNGÅRD

Expedition Tomas blev ett "Vad vill du?"

UPPTÄCKT. Den omtyckte författaren och predikanten Tomas Sjödin har grävt på djupet i de mest skiftande teman. Än var det kyrkklockor, en annan gång retreat. Som årets gäst på bokmässan i Helsingfors berättar han bland annat om hur sökandet efter lärjungen Tomas gav honom – en solros.

TEXT: MAY WIKSTRÖM FOTO: MARIA LINDESKÄR/LIBRIS

– Det att få människor att blomma och växa är något som inte kan förlikas med något annat. Jag vill att den här boken ska vara ett vänligt slag mot konkurrenssamhället, tala om för det: "Så här rädda är vi för människor som tar lite plats!" Jag tror precis tvärtom. Vi ska uppmuntra människor som vågar göra något. De skapar energi som kommer oss alla till del.

När författaren och pastorn **Tomas Sjödin** talar lyssnar publiken spant, också fastän den just nu råkar sitta mitt i myllret på Göteborgs bokmessa. Han har vid det här laget skrivit ett tiotal böcker, varmt uppskattade av en stor läsekrets. I Göteborgsposten har han varit fast krönikör i över tjugo år. Kombinationen av livsmognad och stilistisk briljans går hem. Så har Sjödin också i tre år röstats fram av allmänheten som en av P1:s vinterpratörer. Men efter scenframträdandet erkänner han utan omsvep att han egentligen inte känner sig sig som en författare, det handlar mer om att ha något som han måste få berätta.

– Många gånger har jag upplevt att min uppgift som författare är att gå runt och säga självklarheter. Att säga sådant till människor som de redan vet.

Solrosens evangelium

Den här gången handlar det Tomas Sjödin har på hjärtat om något så självklart – och svårt – som att hitta sin plats.

Han berättar om hur han lyssnade på en musiker som sjöng sina egna sånger, och fylldes av beundran.

– Det märkliga var att jag då inte tänkte "äh, om jag kunde sjunga så där!" utan "jag måste skriva en bok till!". När man möter en människa som gör det hon ska och det hon är kallad till, då dör konkurrens-Tomas. Släpp fram varandra i stället! säger han bestämt.

Han berättar lyriskt om solrosen, som i en enda individ kan bära upp till två-tusen nya blomämnen.

– Vi har själva förutsättningar för så många andra människors tillblivelse som människor. Den som hittar sin plats skapar utrymme för andra att göra det. Det första steget handlar om att bejaka sin – orealistiska – dröm, att börja gå i riktning mot sin längtan.

Kyrka som växer så det knakar

Tomas Sjödin arbetar i en stadsförsamling i Göteborg, Smyrnakyrkan. Den bedriver ett socialt arbete som under de senaste fem åren har vuxit från en blygsam gratisutdelning av mat till ett omfattande hjälpverksamhet helt och hållet beroende av frivilliga.

– Sjuttio volontärer förser mellan fyra till sex hundra familjer med mat för en hel vecka.

Alltsammans började med att en tjej, Sandra, hade en dröm om att kunna hjälpa dem som föll igenom samhällsmaskorna på ett konkret sätt. Hon lärde Tomas Sjödin att våga lyssna förutseingslöst på andras drömmar och visioner.

– Grundproblemet i många organisationer är att vi som jobbar där börjar med att berätta för dem som kommer



TOMAS MÖTTE Tomas. Författaren till Den som hittar sin plats tar ingen annans gästar bokmässan i Helsingfors.

vad det finns att göra hos oss – i stället för att sätta oss ner och fråga: "Vad bor det för dröm i dig? Vad är du bra på?"

Enligt Sjödin har de allra flesta människor som sloknat gjort det på grund av andra människors ointresse.

– Ledarskap handlar om att öva upp sitt öra och öga till att uppfatta vad människor i organisationen brinner för.

Som ett resultat för församlingen nu något han kallar Blomstra-samtal med dem som engagerar sig i församlingen. Alla som vill delta i volontärarbetet för sådana samtal, vilket har satt ännu en växel i intensiteten på det jobb som görs. Tillväxten är också en tuff utmaning.

– Det är inte något framgångsarbete. Vi sliter hårt. Vi har sådana kulturkrokare i hur vi ser på många olika saker! Föreställ dig bara: En volontärsstab som består av allt från nypension-

Omstart och återerövring

BOK

Självbiografiskt lexikon

Författare: Michel Ekman
Förlag: Schildts & Söderströms 2017

Michel Ekmans självbiografiska lexikon består av texter inordnade under tjugofem alfabetiskt ordnade

uppslagsord. Alla handlar om hans släkt, om hans familj och om hans liv. De är inte kronologiska, men känns ändå välstrukturerade på det viset att läsaren bit för bit får inträde i den värld som uppstår, består och faller med familjen. Genom att beskriva fester och deras rekvisita och ritualer – till exempel en grill – återskapas en



list, underhållande, analytisk och skarpsynt.

Men han klär sig också väldigt naken i de här texterna, och jag gillar hans

stund i tiden.

Jag tycker mycket om den här boken. Dels gör jag det för att den är välskriven, Michel Ekman är en utmärkt stilist, underhållande, analytisk och skarpsynt.

Men han klär sig också väldigt naken i de här texterna, och jag gillar hans

kompromisslösa blick på familjens tabun och smärtpunkter.

Ekman skriver om en familj med rötter som kaptats av: de judiska rötterna, de ortodoxa, de ryska. När han rör sig på stan kan han plötsligt, utan att genast förstå varför, fyllas av en känsla av värme och välbehag. Han har hört en rysk turist använda en ömhetsfras som hans mormor brukade använda – men han har inte begripit ett ord.

Förlusterna går som en röd tråd genom boken: förlusten av identiteter, språk som tigits ihjäl, förlusten av ömhet och närhet. Tystnaden, förnekandet och ömhetsbristen verkar koncentreras till det kyliga förhållandet mellan hans föräldrar och till deras propra, finlandssvenska medelklassliv, och i texterna söker sonen sin identitet och återerövrar sin grundtrygghet bit för bit.

Jag har sällan läst en så

brutalt ärlig och rak skildring av de brister vi bär med oss och sedan in i våra parförhållanden, där de kan frodas och förvrivas oss. Det mest obarmhärtiga strålkastarljuset riktar Michel Ekman alltid mot sig själv.

Men när han skriver om kärleken till sina barn och till fru tänker jag, lättad och lugnad, att återerövringen, återuppbyggnaden och försöningen ändå är möjlig.

SOFIA TORVALDS



Grymt 1700-tal i Karleby

BOOK

De okuvliga

Författare: Lars Strang
Förlag: Vilda förlag 2017



våra i Strangs skildring av 1700-talets härjade Finland finns det annat som är sig evigt likt: förälskelse och omsorg om fa-

Lars Strangs roman *De okuvliga* utspelar sig i för många läsare bekanta landskap – Karleby och Umeå med omnejd – men i en tid som är mycket olik vår egen. I februari 1714 när be rättelsen tar sin början lever man i Stora ofredens tid. Den svenska armén har lidit nederlag mot ryssarna, och de ryska soldaterna och kosackerna närmar sig Karleby. Befolkningen får hastigt fatta beslut – fly, gömma sig eller försvara sig?

Strang har valt att skildra den här tidsperioden genom två bröder och deras familjer. Den ena familjen ger sig av på den långa och farofyllda färden runt Bottenviken för att söka trygghet i Västerbotten. Den andra familjen väljer att i stället försöka gömma sig på sin gård.

De okuvliga är en roman med starka historiska inslag. Läsaren får stifta närmar bekantskap med en prövningarnas tid i Finlands historia som inte fått lika mycket uppmärksamhet som 1900-talets krigstider. Fokus ligger på de vanliga människornas öden, inte på vilka slag som utkämpas var och under vilka fältherrar. 300 år från vår egen tid hittar vi en tillvaro präglad av missväxt med påföljande hungersnöd, av de ryska truppernas bestialiska bemötande av lokalbefolkningen och av en stor otrygghet. Många vänder sig till Gud i hopp om räddning, medan andra befarar att ofärdstiden kommer som ett straff för någon för syndelse som människorna begått. Medan livsvillkoren onekligen skiljer sig från

miljen men också misstro mot främlingar och flyktingar. Den senare får en av familjerna känna på när de försöker skapa ett tillfälligt hem åt sig i Umeå, med så bekanta motgångar att man kan läsa de här delarna av boken som ett inlägg i flyktingdebatten.

Romanen har ett stort persongalleri, och det i kombination med den omfattande historiska skildringen gör dels att många av personerna smälter ihop med varandra, dels att de mer framträdande personerna förvisso gör nya erfarenheter men egentligen inte hinna genomgå någon djupare karaktärsutveckling.

Det finns en händelse som egentligen äger rum vid sidan av handlingen och som visar sig bli räddningen för ett flertal människor i boken. Den här scenens löskyttakaraktär gör att den får kännas som en nödlösning, ett grepp som författaren använt för att kunna skildra verklig fara och utsatthet, men samtidigt lämna en bakdörr öppen för att rädda så många som möjligt av sina personer. Strang kunde ha jobbat lite mer med romanens struktur.

De okuvliga är ändå en läsvärd historiektion, både för sin skildring av vardagen under Stora ofreden och för påminnelsen om att människans livsvillkor i grunden är sig lika och att den enskilda medborgaren kan få betala ett högt pris för makt-havarnas agerande.

ERIKA RÖNNGÅRD

nerad vårdpersonal, till missbrukare eller irakier fulla av oro över vart de är på väg. Jag går hem trött om dagarna, men jag vet att jag vill göra skillnad. Och jag har lärt mig att ledarskap också handlar om att någon orkar stå kvar.

Hur ser du på det som händer i din hemstad när nazister marscherar på Göteborgs gator?

– Det som vaknar i en är en sorts vrede över att det finns människor som kommer för att uttrycka sitt hat, krossa solrosen under stövelklacken. Och de gör det i den stad där det finns så många som kommer till oss som aldrig har fått uppleva det som vi tar för-

självklart, som mat för dagen. De som marscherar har aldrig fått uppleva hur fantastiska de här människorna är, säger Sjödin upprört.

Tomas tvillingens tvilling – jag?

I den nya boken löper insikten om om att ge andra plats jämsides med Tomas berättelse om en annan Tomas, nämligen den bibliske lärjungen som också brukar kallas Tvivlaren. Namnet betyder trots allt inte det utan något helt annat, nämligen Tvillingen.

– Att vi har betonat tvivlandet hos honom är ett resultat av det västerländska kritiska tänkandet.

I stället har Tomas Sjödin mediterat över det mystiska tvillingskapet.

– Jag känner ett starkt släktskap till Tomas. Om det är så att var tvilling, vem var han eller hon som var det andra syskonet? För mig blev poängen att det var jag.

Därför gav författaren sig ut på en personlig expeditionsresa från en Caravaggiomålning på ett slott i Potsdam till Gennesarets stränder och därifrån vidare Indien och de orter dit traditionen berättar att Jesus lärjunge reste för att sprida budskapet om den uppståndne. Det gav honom nya perspektiv.

– När jag träffade de lärde i Kerala förstod de inte alls vad jag menade när jag talade om den tvivlande Tomas. För honom var Tomas beviset på en som följde sin tro och sin dröm.

Som tog den plats som var hans och därigenom tände nytt liv för många.

”Om Tomas var tvilling, vem var det andra syskonet? För mig blev poängen att det var jag.”



LARS STRANG har skrivit en roman om två familjers öden under Stora ofreden. FOTO: VILDA FÖRLAG

Nu är de här!



14⁰⁰

Årskalendern Ecclesia 2018

En behändig fickkalender med kyrkoårets alla högtider och bibeltexter.

Fontana Media, ringpärm



9⁸⁰

Dagens Lösen 2018

Dagens Lösen är en av världens absolut mest spridda böcker för daglig andakt, och ges ut på 51 språk. I Dagens Lösen finns bibelord och en kort psalmsvers, dikt eller reflektion för årets alla dagar.

Fontana Media, hft.

KRYSSET OKTOBER

BMA 2017		ISMAEL FAR 1 Mos 25:16 GRÖNKA 1 8:48	BLÅS- VÄDER HÄRLIGA DRD	STOR- SKED	ARVODE	IVRA	OSCILLE- RA	LIGGER I SÅNGEN HANS FAR 1 Mos 6:10							
LABANS DOTTER 1 Mos 25:16								GISSA HÄR DAT I BIBELN 1 King 7:26							
TSSU BARN- DOMSETAD Mott 2:19-23 KVINNA		HÖJD- LAGE SPRÅK I TCHAD					ANSIKTS- VATTEN			KATT- DJUR					
STRONG		DRÄ HÖRS RÖP Jer 31:15 GÅR GÅRLÄSLIV	INTER- VALL I MUSIK	GREKER	NICKEL	DRYCK I PARAGUAY DEL AV KORSHOLM			SAM- VAR	ORNE	BLOMMA	TAR VI FÖR ROS SKULL? RÄKKNÄ- LÄRA			
KONTRA												EVAS SON 1 Mos 4:1 VIND- STÖT	TRÄD		
CAR- PORT												GÖR ARTIG FRANSK FLOD	SNÄTTA RANSON		
SVÄRD		GÖRS I MUSIK	KRUK- VÄXT	GÖRS I FOTBOLL SPANISK JACKA									ENDART GIFTIGT ÄMNE I POTATIS- VÄXT		
HÖRN												KAN VARA TROPISK			
STO		SEGT VIRKE ANDERS ISAKSSON											GAMMAL SKATT EFTER LUCIA	BILÖ- GÅTA	KVIST- KNÖL I TRÄ
LIK- GILTIG		SPORT										AMRAMS SON 2 Mos 6:26 INNAN- FÖR	BRÄVO I BILBÄD	H ₂ O DAGAS	RÖDA KORSET
												DEPART- MENT I FRANK- RIKE	AUTOMAT KARBIN		
												DEL AV FÄREY	CURIE		
												KÄND KALLE	GÅR RETUR		
												VI SOM OBJEKT LÖN	STRIDAN KVINNA	AULA FÖR- MODAR	
												STRONG			
												TRIVS VID VATTEN	GLY- KEMISK INDEX	SNILLE EBBA BRAHE	BARIUM TILL I LONDON
												FARA	VILD- ÅSNA	BETONAD TAKTDEL	
												IFALL	LAND Apr 2:10	STILTON	

Konstruerat av BRITT-MARI ANDFOLK

SEPTEMBERKRYSSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Doris Österholm**, Jakobstad, **Marianne Fröjdö**, Kronoby och **Hans-Olof Litnén**, Singsby.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 7 november 2017 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Oktoberkryssset". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....
.....
.....
.....

HÄRLED- DELLER FÖR NÄRINGS- GÅNG	S	TRIVS- SAM	K	SMÅLLA	S	DAVIDS STAD 1 King 2:1 BEARNA	A	DANKT LÉN MELODI	RYSK BOSS	V	BETY- DELSE- FULL	AVGUD I KUT 2 King 19:30														
→	K	O	N	F	I	R	M	A	T	I	O	N														
↓	I	R	M	A	O	E	T	I	S	K	E		POSITIV ELEKTRO													
FLICK- NAMN STUNDER	I	B	L	A	N	D	R	A	T	A	R															
HÄNNISKA VULKANA TÄNDBAR	F	O	L	K	O	M	R	I	N	G																
↓	E	T	N	A	A	G	A	T	G	O	A															
SAPFELN MAKL Apr 5:1	↓	FJÄRIL	JULI- FLICKA	L	TRÖST	É	HÖGT KORT SÄNK TON	LABANS DOTTER 1 Mos 25:16 MOTRÄD	FRÅGA MED- DELAND	DEC- LITTEL	D	L														
↓	A	N	A	N	I	A	S	K	A	R	D	A	O	R	K	A	N	S	N	L	I	D	R	E	T	
JESAJAS FAR 2 Mos 27:26	A	M	O	S	S	P	A	S	M	V	Å	S	A	T	I	R	S	A								
RAMSA	T	I	R	A	D	Ö	M	T	Ä	L	I	G	T	K	A	N	A	P	E							
↓	Å	T	R	A	J	U	S	S	I	L	A	R	E	D	O	G	R	O	R							
ÅNGRA HUR SÄ	V	A	S	U	S	A	S	S	T	E	L	A	Å	V	I	L	A	R	O							
ENSAM	A	L	L	E	N	A	S	K	R	A	T	T	N	O	B	E	L	T								
BJÖRN- BOET	R	A	R	G	E	T	A	R	G	A	R	T	R	I	P	O	D	I	H	E	D	E	R	S		
↓	I	D	E	T	E	N	D	O	S	K	O	P	H	E	T	O	V	Å	N							
HÄNDEN	S	K	E	B	L	L	A	R	M	N	S	M	E	L	I	S	M	S	T	R	Å	R	Ö			
BMA 2017	B	O	R	D	R	A	I	L	L	A	D	O	N	K	R	E	V	A	D							

UR EVANGELIET

”Vem är han, herre? Jag vill tro på honom.”

Läs mera i Joh. 9:24–38.

OM HELGEN

Kampen mellan tro och tvivel

I Jesus ser tron Guds son som har makt att göra Guds gärningar. Under Jesus livstid tvivlade många på honom eller tog anstöt av honom. De förnekade hans gudomlighet och höll honom för en uppviglare.

Också varje kristen människa känner av kampen mellan tro och otro i sitt eget hjärta. Därför måste en Kristi efterföljare kritiskt pröva sin egen trosgrund.

RUNT KNUTEN

”Handkraft i församlingshemmet.”

Hantverk för unga i Korsnäs församlingshem. Samling varje onsdag kl. 15.30.



INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN FREDDI WILÉN



FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Är allt vi ser sant?

JAG STÅR och tittar ut genom fönstret, det är höst. Den blöta asfalten täcks av gula lönnlöv, den grå himlen möter det gråa vattnet på fjärden och dimman rullar in som någon form av heltäckningsmatta för att sudda ut oktober månads alla konturer. Jag skymtar en vit motorbåt i dimman och funderar vem som verkligen vill ut i det här vädret.

En kort stund senare är båten försvunnen i dimman någonstans där ute på fjärden. Min hjärna vill att jag ska se båten, jag tycker att skymtar den, men är inte riktigt säker. Är allt bara något som jag konstruerat själv i mitt huvud?

Vi litat väldigt starkt på våra ögon, eller på det som vi ser. Tänk bara på ordet bevisa, visa för mig så tror jag. I dag har de flesta av oss en telefon i fickan som kan samla bevis i form av bilder eller svar från en sökning med Google. Vi har svårt att lita på

saker om vi inte får dem bevisade för oss. Och så ska man försöka tro, helt utan några bevis i sin telefon eller en grundläggande artikel på Wikipedia, på att Gud finns och att hans son Jesus var här för 2000 år sedan.

I en värld där allt som inte kan bevisas ifrågasätts kan det här med tro verka som rena rama sinnesrubbingen – men trots det vill jag tro.

Jag vill tro att Gud har skapat mig och att han har en tanke med mitt liv. Jag vill tro att mitt liv aldrig upphör, trots att jag inte vet var och hur det fortsätter. Jag vill tro att Guds kärlek är så stor att han alltid finns nära mig och hans nåd är så gränslös att jag kan få förlåtelse för allt som blir fel i mitt liv. Jag vill Gud och jag tror att Gud vill mig också.

Kanske viljan att tro är hans bevis i mig för att han finns och är nära mig.

• FREDDI WILÉN

Freddi Wilén är kaplan i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

I dag känner han sig ganska vemodig över hösten, samtidigt som det är något mysigt med regnet som smattrar mot fönsterrutorna för tredje dagen i rad.

Hans tips: Stearinljus är en hälsning från det heliga. Tänd ljus och njut av lugnet som lågorna skänker dig. Krydda med skön musik, njut av prestationslösheten.

#bönetwitter

Min längtan till dig är min enkla trosbekännelse, Fader.

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Freddi Wilén.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 8:11–15

ANDRA LÄSNINGEN
2 Kor. 1:18–22

EVANGELIUM
Joh. 9:24–38

Tjugonde söndagen efter pingst. Temat är ”tro och otro”.

PSALMFÖRSLAG

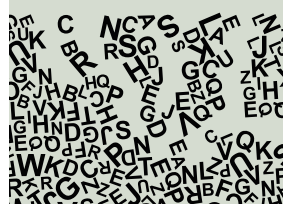
945, 830, 898, 875 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Röra upp himmel och jord säger man i en situation där någon ställer till med stort liv eller vänder upp och ner på allting.

Uttrycket härstammar från 1703 års bibelöversättning där man i profeten Haggajs bok kan läsa ”Jag skall röra himmel och jord”. Uttrycket hör ihop med de oroligheter som drabbade den dåvarande kungen Dareios. I Bibeln 2000 lyder uttrycket ”Inom kort, mycket snart, skall jag skaka himmel och jord.”
Källa: Bevingat



KALENDERN 20–26.10

ÅBOLANDS PROSTERI

• **VÄSTÅBOLAND**
Pargas församling:
Sö 22.10 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Heikkilä, Lehtonen.
On 25.10 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Heikkilä, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Ti 24.10 kl. 9: Krattningstalo på gravgården. Välkomna med!
Lö 28.10 kl. 18: Konsert i kyrkan för att fira reformationens 500-årsjubileum, Markus Ollila, Mirjam och Martin Granström m.fl. unga musiker spelar Bach. Vi sjunger Lutherpsalmer och firar andakt med Kjell Granström.
Korpo kapellförsamling:
Sö 22.10 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Ingen gudstjänst i Houtskär denna vecka.
Iniö kapellförsamling:
Sö 22.10 kl. 13: Gudstjänst i Iniö kyrka, Vuola.

• **ÅBO**
Sö 22.10 kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Patrik Hagman (pred), Mullo (lit), Lempa. Carita Lager-spetz, klarinett, Håkan Lövdahl, trombon och Olli Lagerspetz, tuba medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe
ons. 25.10:
– kl 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem
– kl 13–15: Café Orchidé, Aurelia
– kl 13.30: Barncafé, Aurelia
to. 26.10 kl 18: Bönegruppen, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

• **HAMMARLAND**
20 sö e pingst 22.10:
Högmässa kl 12
Ingemar Johansson och Carl-Micael Dan.
Efter gudstjänsten fortsätter, för den som vill, dagen med en retreateftermiddag i Prästgården. Föranmälan
• **JOMALA**
To 19.10 kl.12.00: Sopplunch i Olofsgården
Sö 22.10 kl.11.00: Högmässa P Blumenthal, E-H Hansen, A Karlsson, St Olofs kyrkokör
To 26.10 kl.19.00: Andakt på Rönngården E-H Hansen, St Olofs kyrkokör

• **MARIEHAMN**
Sö 22.10 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans, M W, J D, Christoffer Isaksson – gitarr.
To 26.10 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans, M W, J D.
To 26.10 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet. Pris 7€, för pensionärer 5€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

• **SUND-VÄRDÖ**
Söndag 22.10 kl. 11.00: Gudstjänst i Sunds kyrka. Outi Laukkanen.
<http://sund-vardeforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

• **KORSNÄS**
To 19.10 13.00: Molpe missions-syfoförening i Bykyrkan.
To 19.10 13.00: Symöte i Andelsbanken i Harrström.
Sö 22.10 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Kjell Lolax.
Må 23.10 kl. 13.00: Vänstugan i Församlingshemmet.
On 25.10 kl. 15.30: Handkraft i Församlingshemmet, hantverk för unga, samling varje onsdag.
Fre 27.10 kl. 18.30: Karasamling i Församlingshemmet. Gäst: Olof Jern.

• **KRISTINESTAD**
kristinestadssvenskaforsamling.fi
LÖ 21.10 kl 18: SLEF:s höstfest i Kstads förs.hem, pred. Samuel Erikson, Norrback, Martikainen, Luthersalens musikgrupp från Vasa. Servering
SÖ 22.10 kl 10: Gudstjänst i Lfjärds kyrksal, Norrback, Martikainen
SÖ 22.10 kl 18: Musikandakt i Kstads förs.hem, kyrkokörerna, församlingsorkesteren, barnmusikgrupper, Norrback, Martikainen. Kollekt till förmån för Kristinestads kyrka.
TI 24.10 kl 12: Missionssyfoföreningen i Härkmeri bönehus
TO 26.10 kl 11.30: Pensionärs-samling i Sideby kyrka, Siv och Tor Bergman, O och A-L Nilsson. För skjuts ring 0400763325

• **NÄRPES**
www.narpesforsamling.fi
Närpes
LÖ 21.10 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria, S.Lindén orgel.
SÖ 22.10 kl 12: Högmässa Per Svenfelt pred., Ingvesgård, Rosengård.
SÖ 22.10 kl 15: Högmässa med parentation i Töjby bykyrka, Kristian Gåddnäs pred., Ingvesgård, S.Lindén.
SÖ 22.10 kl 16: Möte i Pjelas bönehus J.Snickars, sångprogram.
TI 24.10 kl 18: Fredsbön i kyrkan, tal Pirjo Lyytinen, kören So What, eftersnack på Café Albert.
To 26.10 kl 13: Dagssamling i Böle bystuga, Lövdahl, Wikström.
Övermark
LÖ 21.10 kl 19: Kvällssamling med Leif Erikson i luth.bönehuset, tema: Reformationen.
SÖ 22.10 kl 18: Gudstjänst Per Svenfelt pred., Sundqvist, S.Lindén, Legatoelever. Skriftskola före gudstjänsten kl 16 i kyrkan.
Fr 27.10 kl 18: Samling i eku-meniska ansvarsveckan i förs.hemmet, medverkande från flera församlingar, Rosengård m.fl.
SÖ 5.11 kl 12: Gemensam högmässa med anledning av reformationens 500-års jubileum, efteråt servering o avtackning av kantor Dina Wikstedt. Anmäl för lunch (pris 10 euro) senast 26.10 till 22 04200.

MARKNAD

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

Etta med kokvrå, sov balkong, badrum o WC, 29 m² i H:fors, Caloniussg. ej balkong. Hyra 680 € + vatten 20€. Lämplig för Hankestuderande. Ledig 1.11.17. Tel. 040-5757581.

KÖPES

Ungt par önskar köpa första bostad i Åbo, Port Arthur/Martti. 2-3r + balk. o bastu, max 160000€. 0400478609/sarina.holappa@hotmail.com.

Göran Sundqvist
TRAVEL PARTNER

Res
med
Göran!

+358 (0) 400 947 000
goran.sundqvist@aland.net
www.resmedgoran.com

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale
Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

KP.
KYRKPRESSEN

STENHUGGERI
LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning



-EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284



Smakliga luncher vardagar
kl. 10.30-14.45

Catering inför höstens och
julens fester

Vaskiluodon Ruokala Skeppsredaregatan 3, Vasa
Vasklot Matservering Tel. 050-5431528

Välkommen till Uffes i Purmo!

Till fest & vardag

- » smakliga luncher varje vardag 11-13
- » à la carte restaurang för 100 personer
- » catering, allt från större fester till hemmamiddagar
- » smörgåstårter
- » söta tårter
- » café & kiosk
- » lösglass
- » goda pizzor
- » grillmat

Boka julfesten i god tid

Uffes
MAT & CAFÉ

Vi har öppet 7 dagar i veckan
tfn 727 2255
Purmovägen 471, Purmo
www.uffes.fi

”Prästrik” installation i Kyrkslätt

Visst brukar det finnas en präst eller två i kyrkan på söndagens högmässa, men sällan ser man så många präster klädda i kaffan och vit krage som på Mikaelidagen i Kyrkslätt kyrka. Alla prosteriets kyrkoherdar var nämligen närvarande, när kyrkoherde Aino-Karin Lovén och kaplan Helena Rönnberg blev installerade till respektive tjänst. Dessutom kom flera av grannförsamlingarnas nuvarande och pensionerade kyrkoherdar för att delta i den festliga högmässan. Också församlingsmedlemmarna från den egna och Matteus församling strömmade till i stora mängder. Kyrkan var nästan fullsatt så stämningen blev extra fin.

Ledda av kors- och ljusbärrare samt en stor skara barn från församlingens klubbar tågade installander och assistenter högtidligt in i kyrkan, i takterna av The Old Rugged Cross. Församlingens vackra äldre mässshake, planerad Dora Ljung, bars av Aino-Karin medan Helena bar mässhaken av Päikki Priha. Den liturgiska färgen hade bytts från grön till vit just på söndagen, lagom till den stora festdagen.

Musiken gick genomgående i glada jazztoner. Psalmerna hade valts bland de nya psalmerna och vi fick sjunga bl.a. Tänk att få vakna (Morning has broken), Möt mig som den jag är (Take, o take me as I am) Mitt liv – en nåd (Amazing Grace) både på svenska och engelska. Mikaelikören framförde Kyrie och Gloria och senare Sanctus enligt arrangemang ur Jazz



PÅ MIKAELIDAGEN installerades kaplan Helena Rönnberg och kyrkoherde Aino-Karin Lovén till tjänst i Kyrkslätt församling. FOTO: MIKAEL SJÖSTRÖM/CARLZ PHOTOGRAPHY

Missa Brevis av Will Todd. Orkestern bestående av sex musiker från regionen spelade glatt och medryckande och kantor Susann Joki ledde kören rytmiskt svängande i takt med musiken. Kyrkosöndagens svängde glatt med i bänkraderna.

Predikan skedde som växelpredikan där också församlingspastor Claus Ståhlberg deltog. Predikanerna talade alla om den helige Mikaelens betydelse för dem personligen och för församling och kyrka i samhället. Så var det tur för installationen. Assistenterna beskrev uppgifterna och frågade installanderna om de var villiga att fylla dessa uppgifter, och efter att de svarat ja på allt välsignades kyrkoherde och kaplan till sina tjänster. Efter förbönen blev det kö till nattvarden som bjöds på tre stationer framme i kyrkan. Biskop Björn Vikström bad oss slutligen ge en applåd till



MIKAELIKÖREN LEDD av kantor Susann Joki, tillsammans med musiker från regionen. FOTO: MIKAEL SJÖSTRÖM

kör och orkester som tack för den fina musiken, välsignade församlingen, och den festliga mässan kunde avslutas, genom att deltagarna tågade ut i takterna till Oh When the Saints Go Marching In.

Efter mässan bjöd församlingen på kaffe och kaka i församlingshemmet. Eftersom det var två damer som installerades, fanns det två herrar som serverade kaffet. Tidvis var det trångt i salarna, men den stora skaran be-

sökare fann sig snabbt, och kunde glatt mingla fritt och umgås med varandra. Det hölls många fina tal med trevliga gåvor till festobjekten och orkestern spelade upp ett par glada låtar mellan talen. Aino-Karin och Helena är överväldigade och lyckliga över den fina mottagningen de fått av församlingsmedlemmar, gäster och medarbetare och hoppas träffa alla också i fortsättningen.

MONICA FRÄMLING

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- Alla sorters möbler, oberoende av skick
- Annat gammalt lösöre och hela dödsbon.

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen

Idrottsg. 19, Gamla Karleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284



Vi hjälper i sorgen.

JOUR
DYGNET RUNT
050 34 71555

HELSINGFORS
BERGHÅLL 010 76 66500
FORUM 010 76 66620
MALM 010 76 66630
ÖSTRA CENTRUM 010 76 66590
TÖLÖ 010 76 66530
ESBO
ALBERGA 010 76 66610
ESBOVIKEN 010 76 66640
HAGALUND 010 76 66570

VANDA
DICKURSBY 010 76 66560
MYRBACKA 010 76 66600
HYVINGE 010 76 66580
KERVO 010 76 66550

Samtalspris 0,0835 €/samtal + 0,1209 €/min



HOK-ELANTOS
BEGRAVNINGSTJÄNST

hok-elannonhautaupalvelu.fi hok-elannonlakipalvelu.fi

PrePrint

Beställ den personliga julgåvan.

Försäljning
Tryckning
Brodering
Textiler
Reklamgåvor

Tel: 06 722 1259

info@preprint.fi

66900 NYKARLEBY

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

De orubbliga livsvillkoren



DEN SVENSKA religionsfilosofen Catharina Stenqvist dog för några år sedan i en ålder av 63 år. Bland hennes efterlämnade papper hittades ett nästan färdigt bokmanuskript, där hon reflekterar över livets gränssituationer. Att hon bearbetat sina texter under sin sjukdomstid ger dem ett existentiellt djup utöver det vanliga.

Stenqvist hävdar att människan är ställd inför tre orubbliga livsvillkor: födelsen, döden och skulden. Födelsen är den enskilda händelse som allra mest påverkar vem vi kommer att bli. Ändå har vi ingen som helst kontroll över vår födelse. Vi väljer inte våra föräldrar, var vi föds eller när vi föds – eller om vi alls skall födas. Födelsen påminner oss om att livet är en gåva; men det är en ambivalent gåva, eftersom våra livsvillkor kan se radikalt olika ut beroende på vilket sammanhang vi föds in i. Vårt liv är emellertid inte förutbestämt; vi har möjlighet att använda våra gåvor, forma vår framtid och försona oss med vårt förflutna.

Döden markerar livets förgånglighet. Insikten om vår dödlighet kan väcka känslor av tomhet och meningslöshet. Vi måste på något sätt förhålla oss till vår död.

Vi kan försöka blunda för den, och förtränga vår rädsla genom att ge oss hän åt arbete, karriär och våra fritidsintressen. Mer fruktbart är enligt Stenqvist att se döden i ögonen, och ändå välja att leva för godhet, skönhet och rättvisa.

STENQVIST ARGUMENTERAR för att varje människa, som är lyhörd för sina medmänniskor och deras behov, dras med en oundviklig känsla av skuld och otillräcklighet. Vi inser att vi aldrig kan komma till en punkt där vi kan konstatera, att vi nu har gjort allt som kan förväntas av oss.

Det är ju omöjligt att räcka till för alla, även om vi till och med skulle utplåna oss själva i en gränslös självopoffring. Här vill jag för egen del peka på förlåtelsens befriande kraft, och på vikten av att få dela vårt ansvar med andra – och med Gud.

Människans sätt att förhålla sig till födelsen, döden och skulden visar enligt Stenqvist hennes livshållning. Vi behöver välja förtröstan framom förtvivlan. Insikten om livets förgånglighet kan enligt min mening få oss att förstå hur dyrbar den tid är, som Gud har gett oss, och hur viktigt det är att vi använder de begränsade möjligheter som gets oss för att bygga upp, och inte för att bryta ned. "Du skall välja livet!" (5 Mos 30:19)

Björn Vikström är biskop i Borgå stift.

”Stenqvist hävdar att människan är ställd inför tre orubbliga livsvillkor: födelsen, döden och skulden.”

RADBYTET JOHAN WESTERLUND

Kampen om äktenskapet



Kampen om äktenskaps-synen är just nu hård och obarmhärtig i vår kyrka. Parterna är å ena

sidan de som högljutt kräver att också de sexuella minoriteterna skall få fullt erkännande, full rätt att inför Gud och församling ingå äktenskap, full rätt att glädjas åt sin kärlek, och å andra sidan de som håller sig till de direktiv som biskopar och kyrkliga beslut ger och som manar till tålmod och besinning. Också i den senare gruppen finns en majoritet som kan godkänna (eller åtminstone leva med) samkönat äktenskap.

Kai Sadinmaa, prästvigd, men inte anställd av kyrkan har fört denna kamp på ett sätt som inte ger stilpoäng. Väl medveten om hur komplicerad frågan är förenklar han den och gör den till en teater som kränker kyrkan och allt och alla däri. Den tillrättavinsning som domkapitlet gav honom betraktade han som en seger och firade med

bubblig skål på TV, och i följande akt för han ändå ärendet vidare till förvaltningsdomstol så att han ytterligare får tillfälle att förödmjuka biskop och domkapitel. Han borde fräntas sina prästrättigheter. Inte för att han vigt samkönade, utan för att han medvetet och upprepat kränker biskop och domkapitel. Också de som meddelat att de är beredda att viga, men som inte lägger in demonstration i det drabbas av den teatern.

Den kamp jag här beskriver handlar alltså inte om dem som fördömer alla homosexuella handlingar och förespråkar terapi. Den gruppens kränkande handlingar borde också anmälas till domkapitlet.

Det som ligger bakom är att man fått mandat av riksdagen. Präster har vigselrätt och vigslarna är giltiga. Man kan alltså kringgå kyrkans egen ordning och motivera sitt handlande med etiska och juridiska argument. Plötsligt är det självklart att Finlands lag står över allt annat, medan samma personer till exempel i frågan om att hjäl-

pa papperslösa är beredda till olydnad mot Finlands lag.

Om jag vågar mig på en liten utläggning av det juridiska så är det diskrimineringslagstiftningen som är intressant. Kyrkan utövar offentlig makt då man viger till äktenskap och att inte viga alla som enligt lag har rätt till vigsel är diskriminering. Detta är grundlag. Men diskrimineringsparagraferna gäller inte trosutövning. Då äktenskapslagen drevs i riksdagen betonades gång på gång att kyrkan har rätt att fatta sina egna beslut i frågan. Tre av fyra professorer i juridik som gav utlåtande till kyrkostyrelsen följer också denna linje. Detta har helt tystats ner i den kampanj som nu pågår.

Förutom problemet att kyrkan inte kommer till beslut i frågan på grund av egna strukturer är frågan om religionsutövning intressant. Är en kyrklig vigsel en myndighetshandling som ikläs religiösa ritualer eller är det religionsutövning som staten har beviljat en juridisk giltighet? Om det är religionsutövning, vilket jag anser att det är (det

är det vi präster gör), så tycker jag att kyrkan inte behöver ändra på sin äktenskapssyn samma dag riksdagen gör det.

Men för kyrkan kvarstår faktum: Vi har svårt att komma till beslut i kyrkomötet eftersom det krävs 3/4 majoritet. En ganska liten skara motståndare kan stoppa alla försök. I något skede kommer gränsen emot då någon annan fattar beslutet istället för kyrkomötet. Många präster har redan gjort det, någon församling, mig veterligen inget stift eller biskop. Snart är frågan uppe i kyrkomötet igen. Min bön är att Andens vindar måtte blåsa så att ett beslut skulle se dagens ljus.

Profeten Amos skriver: *Jag avskyr era fester, jag hatar dem, jag står inte ut med era högtider. När ni offerar till mig och kommer med era gåvor vill jag inte veta av dem, jag vill inte se åt era offer av gödboskap. Låt mig slippa dina psalmer, jag vill inte höra ditt strängospel! Men låt rätten välla fram som vatten och rättfärdigheten som en outsinlig ström!*

Johan Westerlund är kyrkoherde i Johannes församling i Helsingfors.

PALESTINA KRITIK

Sanningen måste få sägas

För länge sedan hörde jag en bibellärare säga att han tror att det så småningom kommer att bli för eller emot Israel så som det var för eller emot Jesus innan han korsfästes. Många valde Barabbas och lärjungarna flydde. Via video kan man höra arabstaterna och PLO demonisera Israel i FN den 25 september. Sedan kommer turerna till UN Watch och Mosab Hassan Yousef reser sig. Han är känd som äldsta sonen till en av Hamas grundare och ledare och som författare till "Hamas son". Mosab tar till orda och föregående talare håller andan; i de palestinska territorierna kidnappas studenter, regimkritiker torteras. Se videon på Youtube! Det är fantastiskt att lyssna på denna modiga man. Det finns en lärjunge som inte flyr och som talar om att den internationella församlingen vilseförs. Denna

”Det som ögonblickligen fascinerade Mosab när han började läsa Bibeln var Jesu ord om att vi skall älska våra fiender. Han hade sett tillräckligt mycket hat och blodbad.”

gång gick det inte att "korsfästa" Israel.

Mosab är uppvuxen i Ramallah och har studerat islam på Koranens originalspråk. På Youtube finns många videor med intervjuer på engelska med honom från olika länder i västvärlden och i Jerusalem. Problemet i Mellanöstern beror på islam, Koranen och Muhammed säger han. Muslimerna behöver bli av med sin falska profet och sin Allah-dyrkan. Sanningen måste sägas.

Det är många som inte känner till Muhammeds avskyvärda gärningar. Det som ögonblickligen fascinerade Mosab när han började

läsa Bibeln var Jesu ord om att vi skall älska våra fiender. Han hade sett tillräckligt mycket hat och blodbad.

Mätte Mosab få leva och hans dröm om en film om Muhammed kunna förverkligas! Den skulle öppna ögonen på många. Det finns redan en film med Mosab, "The Green Prince", vilket var hans kodnamn under årtal då han kunde rädsla människoliv genom att varna Israels underrättelsetjänst innan de palestinska självmordsbombarna hann utföra sina dåd.

REGINA KREANDER

KOLUMN RESPONS

Amen

Amen! Min kommentar till Patrick Wingrens Inkast i KP 28.9. Kände den Helige Andens fläkt, blev välsignad. Underbart! Min spontana reaktion utan många ord. Tack!

OLE HOLMBERG
Närpes

OPINION INFO

Skicka insändaren till:

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Vi vill förebygga psykisk ohälsa

Psykosociala förbundet är en ideell och riksomfattande organisation som stöder personer med psykisk ohälsa. Med hjälp av gåvor, donationer och testamenten kan vi arbeta mer förebyggande. Testamentera för ett mer välmående Finland i framtiden. Tack för ditt bidrag!

Mer info: www.fspc.fi eller 050-525 1243

Julfest funderingar?
Boka en egen privat julfest eller kom på vårt **små förestagsjulfest den 9 december!**

Farsdagslunch 12 november

Korsnäs egna grilllucka öppnade 1 oktober LUCKAN

RESTAURANG
STENBRYTAREN
KORSNÄS 06/3641 152
WWW.STENBRYTAREN.FI

Oy Majatalo Box Vårdshuset Ab

• Ekologiskt vårdshus
• Café och mötes-tjänster
• Möjlighet till hel- el. halvpenzion

VÄLKOMMEN!

90% av våra produkter är ekologiska och närproducerade!

Spjutsundsvägen 103
01190 Box (Sibbo) ☎ 050 592 4255

www.boxvardshus.fi

Böcker i nätet **allkristet.fi**
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Möt oss på Bokmässan!

Helsingfors 26–30.10

Fontana Medias monter 6mm58.



PATRIK HAGMAN



SOFIA TORVALDS



BJÖRN VIKSTRÖM



AMANDA AUDAS-KASS

TORSDAG 26.10

kl. 16.00

Den som hittar sin plats tar ingen annans

Hur vågar man ett uppbrott? Hur vet man att man hamnat rätt? **Tomas Sjödin** i ett samtal om att leva efter sitt livs "ja".

Tottiscenen



kl. 17.00

Sorgens gåva är en vidgad blick

Patrik Hagman miste inom loppet av några år sin son och sin fru. Hur hittar man sig själv mitt i sorgen, i en skrämmande vardag och alldeles ny verklighet?

Tottiscenen



kl. 17.30

Ett sårbart liv kan vara ett gott liv

Ett gott liv formas av sårbarhet och glädje. **Tomas Sjödin** och **Cecilia Forsén** samtalar. Arr: Kyrkans central för det svenska arbetet.

Edith Södergran-scenen

Den svenske författaren **Tomas Sjödin** har skrivit ett flertal uppskattade böcker, bl.a. *Det händer när du vilar* och *Det är mycket man inte måste*. Träffa honom på bokmässan på torsdag och fredag!



BOKEN

FREDAG 27.10

kl. 16.00

En andlighet för sällskapsmänniskor

Om att ta fram det bästa i varandra och föra de samtal som fördjupar livet. Författarna **Tomas Sjödin** och **Amanda Audas-Kass** intervjuas av **May Wikström**.

Edith Södergran-scenen

kl. 18.30

Kärlekens mångfald

Hur ser kyrkan på äktenskapet, människans sexualitet och olika former för parförhållandet? Har synen förändrats? Biskop **Björn Vikström** reder ut begreppen.

Tottiscenen



LÖRDAG 28.10

kl. 16.00

Två kors och en fisk

Sofia Torvalds skriver om hur svårt det är att komma ihåg att be i bussen, hur omöjligt det är att vara lika anspråkslös som en astronaut och hur skönt det är att luta sig mot Gud som mot en solvarm vägg.

Tottiscenen



SÖNDAG 29.10

kl. 15.00

Till den lilla människan intill

Amanda Audas-Kass första bok blev en succé! Hennes andra bok handlar om litenheten och styrkan – både vuxna människors och nyföddas.

Tottiscenen



Fontana Media

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

JA TACK!

- JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- för resten av år 2017 och hela året 2018 för 87 € (inom Norden).
 - Tre (3) provnummer för endast 15,50 €.
 - Ett halvt år för endast 44,50 €.

- JAG DELTAR I KURIRENS UTLOTNING AV TRE PRESENTKORT TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN
ADRESS
TEL

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN
ADRESS
TEL

- Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlotningen av presentkort till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utlotningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2017

Kan sändas ofrankerat inom Norden Kuriren betalar portot

kuriren

PB 12
SVARSFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA

KP 19.10.



kuriren
–tidningen för Dig!

Prenumerera på den populära finlandssvenska veckotidningen Kuriren. Inspirerande och trevlig läsning för hela familjen direkt hem i din brevlåda!

VI LOTTAR UT TRE PRESENTKORT

Prenumerera och delta i utlotningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Skicka in kupongen senast 30.11.2017.

